

**Kıdemde tavan olmaz,
bir yıl şartı olmaz**

>> 8

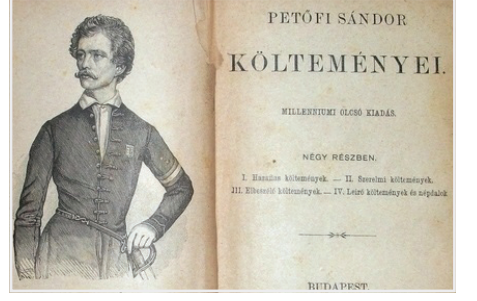
**AKP
kıdem tazminatına
göz dikti**

>> 2

3 fidan anıldı

>> 13

**"Yemin ederiz
tutsak olmayacağımıza"**

>> 14

Temmuz 2017
Sayı 145

yenidünya

halk gazetesi

Kurucusu: **Mustafa Suphi** (1883-1921)

2.50 lira (KDV dahil)

www.yenidunyagazetesi.com

EMPERYALİZME VE İŞBİRLİKÇİLERİNE KARŞI BİRLEŞELİM!

Cam grevine yasaklama

Bakanlar Kurulu tarafından alınan kararla bu grev daha başlamadan 60 gün süreyle yasaklandı.

Grevleri "erteleme" diyerek yasaklayan AKP hükümetleri sürecinde cam grevi yasaklanan 12. grev oldu.

>> 5

BM Raporu: İsrail, Filistinlilere zulmediyor

Birleşmiş Milletler'in yayınladığı "Parçalanmış Hayatlar" raporu İsrail'in Filistinlilere yaptığı zulmü ayrıntılarıyla anlatıyor. Rapor İsrail'i Filistinlilere zulmeden "temel etmen" olarak tanımlıyor.

>> 6

Vatanın bağımsızlığı ve bölünmezliği ağır tehdit altında

Anayasasız keyfi yönetimi dayatan, olağanüstü hâlden vazgeçmeyeceğini açıklayan, grevleri yasaklayan, işçilerin kıdem tazminatına ve köylülerin zeytinliklerine göz diken AKP Türkiye'yi em-

peryalizm karşısında zayıf düşürüyor. Vatanın bağımsızlığı ve bölünmezliği ağır tehdit altındayken Cumhuriyetin ilerici yurtsever laik güçlerini düşman olarak kodlamanın, mutlak iktidarı ele ge-

çirmeye çalışmanın ne kadar büyük bir aymazlık olduğu besbellidir. Öncelikle yapılması gereken tek şey vardır: Halkı derhâl birleştirmek, emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı seferber etmek.

>> 2 - 3

şener ataş

**Faşizme Karşı Zafer Günü
ve Birleşik Cephe**

>> 11

hülya kortun

Referandumdan sonra

>> 3

ibrahim akseloğlu

**Kitlelere güven,
kitlelerle çalışma**

>> 5

AKP'nin yeni hedefi

Başkanlık dayatmasına karşı çıkan ulusal demokratik güçler ne yazık ki 16 Nisan 2017 referandumunun sonucuna ilişkin oldubittiyi durduracak çapta örgütlü ve kitlesel demokratik bir itirazı ortaya koyamadı. Demokrasinin vazgeçilmez temeli olan, halkın zorbalığa karşı meşru direnme hakkı ilkesi lafta kaldı.

İki adım

Seçmen iradesini geçerli sayacak ve saydıracak bir kurumun yokluğunda harekete geçen siyasi iktidar, Yüksek Seçim Kurulunun ilan ettiği uydurma sonuca dayanarak iki kritik adım attı. Cumhurbaşkanı Erdoğan zaten fiilen yönettiği AKP'ye resmen üye ve ardından da düpedüz genel başkan

oldu. Yargı örgütünün kilit kurumu Hâkimler ve Savcılar Kurulu AKP-MHP işbirliğiyle yeniden oluşturuldu.

Mutlak iktidar

Yargı örgütünü istediği gibi çekip çeviren partili cumhurbaşkanlığını elde eden AKP, Türkiye devriminin iki yüz yıllık kazanımlarına son verecek "mutlak iktidar" hedefini hiç gecikmeden bir kez daha ilan etti. 28 Mayıs'ta İstanbul'da Ensar Vakfının kongresinde konuşan Erdoğan, taraftarlarına toplumsal yaşamın bütün alanlarına hükmetme çağrısı yaptı:

"Siyasi olarak iktidar olmak başka bir şeydir. Sosyal ve kültürel iktidar ise başka bir şeydir. Biz 14 yıldır kesintisiz siyasi iktidarız ama hâlâ sosyal ve kültürel iktidarımız konusunda sıkıntılarımız var. İmam Hatiplere olan ilginin artması, tüm okullarda Kur'an-ı Kerim, Osmanlıca gibi derslerin okutulması başlı başına güzel şeyler. Bunlar önemli gelişmeler. Fakat ülkemizin ihtiyacı, milletimizin talebi, bizim hayalimiz olan nesillerin yetiştirilmesi konusunda hâlâ pek çok eksiklerimiz bulunuyor. Dilimizden, tarihimize kadar birçok alanda ecdadımıza ve kültürümüze duyulan husumetin ürünü bir yaklaşımla hazırlanmış olan müfredatlar daha yeni yeni değişiyor. Medyadan sinemaya, bilim teknolojiden hukuka kadar pek çok alanda hâlâ etkin yerlerde ülkesine ve milletine yabancı zihniyetteki kişilerin, ekiplerin, hiziplerin bulunduğunu biliyorum. Bu durumdan da büyük üzüntü duyuyorum. Dün hedefimiz belki sadece bir avuç inançlı, imanlı, bilgili, birikimli nesil yetiştirmekti. Bugün ise hem bulunduğumuz yer çok farklıdır, hem de hedeflerimiz çok çok farklıdır. Elimizde

böyle bir imkân varken, hâlâ pek çok yeri boş bırakıyor olmamız aklın ve vicdanın kabul edebileceği bir durum değildir."

Aymazlık

Emperyalizmin Türkiye'yi bölüp parçalamak üzere Fethullah Gülen örgütüne ve PKK-PYD'ye verdiği siyasi, askerî, medyatik ve diplomatik destek artık gün gibi ortadayken, Cumhuriyetin ilerici yurtsever laik güçlerini hâlâ "ülkesine ve milletine yabancı zihniyetteki kişiler, ekipler, hizipler" olarak kodlamanın ve onları temizleyip "medyadan sinemaya, bilim teknolojiden hukuka kadar pek çok alan"ı ele geçirmeye çalışmanın ne kadar büyük bir yıkıma yol açacağı besbellidir.

Oysa vatanın bağımsızlığı ve bölünmezliği ağır tehdit altındayken öncelikle yapılması gereken tek şey vardır: Halkı derhâl birleştirmek, emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı seferber etmek. Bu vatan görevinin tam aksini yapıp halkı birbiriyle çatıştırarak mutlak iktidar kurmaya kalkmak aymazlığın son aşamasıdır.

AKP kıdem tazminatına göz dikti

AKP hükümeti, işçilerin alınterine göz dikmekten vazgeçmiyor. Kıdem tazminatının fona devredilmesi yoluyla tırpanlanması ve hatta ortadan kaldırılmasına yönelik tartışmaları sürekli gündemde tutarak nabız yokluyor. Son olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu, 10 Mayıs 2017 tarihinde yaptığı açıklamayla kıdem tazminatının fona devredilmesi ile ilgili teknik hazırlıkları bitirdiklerini, yeni düzenlemenin bu yıl içinde gerçekleştirileceğini söyledi.

Sülün Osman misali

Başta hükümet temsilcileri olmak üzere kıdem tazminatının fona devredilmesini savunanlar ünlü dolandırıcı Sülün Osman yöntemleriyle işçileri, uğruna nesiller boyu mücadele ederek kazandıkları kıdem tazminatının tırpanlanmasına ve hatta yok edilmesine giden sürece ikna etmeye çalışıyorlar. Sülün Osman'ın dolandırdığı kişileri kolay yoldan büyük çıkarlar sağlayacağına ikna ederek ellerindeki parayı alması misali, kıdem tazminatının fona devredilmesiyle tazminat hakkından fiilen yararlanamayan işçilerin de (Müezzinoğlu'na göre işçilerin yüzde 80'i, yani yaklaşık 10 milyon işçi) kıdem tazminatı hakkına kavuşması sağlanacak. Üstelik işletmeler iflas etse de etmese de, işçi kendi rızasıyla işten ayrılrsa da kıdem hakkından yararlanacak vs. Hikâyenin tatlılığına bakın!

Kayıp büyük

AKP hükümeti çalışmaları tam bir gizlilik içinde yürüttüğünden, ilgili hiçbir kesimin elinde resmî bir taslak yok. Ancak basına sızdırılanlardan haberdar olabiliyoruz. Sızan bilgilere göre şu an çalışılan, yıl başına bir aylık brüt ücret tutarında hak kazanılan kıdem tazminatının tutarının 15 günlük ücrete kadar düşürülmesi söz konusu. Bir de üstelik kıdem tazminatı fonu için işçinin maaşından da kesinti yapılması planlanıyor. Sülün Osman taktiği icabı asıl amacın patronların üzerindeki kıdem yükünün hafifletilmesi ve mümkünse kaldırılması oldu-

ğunu gizlemeye çalışıyorlar. Böylece kıdem tazminatı yükünden kurtulan patron, canı istediğinde işçileri kapının önüne koyma serbestliğini de kazanmış olacak. Özellikle de sendikal örgütlenmeyi kırmak için yaptıkları yasa dışı toplu işten çıkarmalarda tazminat baskısından da kurtulmuş olacak. Güvenceli çalışma hakkı iyice ayaklar altına alınacak.

İşçi cephesi ne durumda

İşçiler, kıdem tazminatının bir oldubitti ile ortadan kaldırılmasından endişeli. Hükümet iki de bir fon tartışmasını gündeme getirerek zemin yokluyor. Bir oldubittiyeye hazırlanıyor.

İşçilerin kıdem tazminatının gasbına karşı tek yumruk olarak örgütlenmesi ihtiyacı kendini dayatıyor. Sendikası, sendikası, işsiz demeden işçilerin büyük çoğunluğunu kapsayacak bir kıdem tazminatı cephesini yaratma ihtiyacı bütün yakıcılığıyla kendini hissettiriyor.

Zafer direnen emekçinin olacak

İşçiler, emekçiler ve işçi sınıfı dostları, AKP'nin bir yandan Sülün Osman taktiklerine, bir yandan da baskıya dayanan taktiklerine karşı birleşerek direnmesini bilecektir. AKP'nin hevesini kursağında bırakıp kendilerinden önceki nesillerin kanı canı pahasına mücadele ederek getirdikleri kıdem tazminatı hakkını koruyacak, kendinden sonraki nesillere geliştirerek bırakmaya çalışacaktır.

Adalet için

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ve CHP milletvekilleri 15 Haziran 2017'de Ankara'dan İstanbul'a "Adalet Yürüyüşü"ne başladı. CHP örgütü de bütün yurttaşlara çağrı yaparak buldukları illerde "Adalet Nöbetleri" tutmalarını istedi.

Yürüyüş ve nöbet kararı, CHP milletvekili ve eski gazeteci Enis Berberoğlu'nun İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesinde görülen MİT TIR'ları davasının 14 Haziran'da yapılan son duruşmasında 25 yıl hapse mahkûm edilmesi ve Yargıtay aşaması beklenmeden anında tutuklanıp hapse konulması üzerine alındı.

Yürüyüş ve nöbetlere adalet arayan binlerce kişi katılıyor.

Hileli sonuç

Mühürsüz oy pusulalarını ve zarflarını Seçim Kanununun açık hükmüne rağmen geçerli sayarak 16 Nisan 2017 referandumunu toptan sakatlayan Yüksek Seçim Kurulu; CHP, HDP ve Vatan Partisinin iptal başvurularını da reddettikten sonra 27 Nisan'da referandumun "kesin" sonucunu açıkladı.

Yüksek Seçim Kurulunun, seçmen iradesinin göz göre göre gasbedilmesine yol açan hileli bir oylamanın ve gayrimeşru bir sayımın kesin sonucu olabilirmiş gibi ilan ettiği sayı ve oranlara göre, anayasa değişikliği resmen kabul edildi.

Sayı ve oranlar

Yüksek Seçim Kurulunun iddiasına göre, ülke içinde ve dışında kayıtlı 58 milyon 291 bin 898 seçmenden 49 milyon 798 bin 855'i oy kullanmış; buna göre halkoylamasına katılma oranı yüzde 85.43 olmuş; kullanılan oylardan 48 milyon 936 bin 604'ü geçerli, 862 bin 251'i geçersiz sayılmış. Geçerli oylardan 25 milyon 157 bin 463'ü evet oyu, 23 milyon 779 bin 141'i hayır oyu olmuş. Evet oylarının geçerli oylara oranı yüzde 51.41, hayır oylarının geçerli oya oranı yüzde 48.59 imiş.

Yüksek Seçim Kurulunun ilan ettiği sonuçlara göre bile, Türkiye'nin dört büyük ili İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana'da hayır oyları önde. 30 büyük şehrin 17'sinde de hayır oyları ileride. Hayır oyları 81 ilin 33'ünde ilerideyken, 48 ilde geride kalmış görünüyor. Buna karşılık 81 ilin 67'sinde, evet cephesinde yer alan partilerin oyu son genel seçim olan 1 Kasım 2015 seçimindeki oylarına göre düşerken, hayır cephesinde yer alan partilerin oyları ise aksine artmış.

Bilimsel değerlendirme

Gözlemcilere göre, Yüksek Seçim Kurulu verdiği kararlarla aslında kabul edilmemiş bir anayasa değişikliğini resmen kabul edilmiş gibi değerlendirerek halk iradesini çiğnemiş bulunuyor.

Nitekim, referandum sürecini inceleyen bir grup öğretim üyesi 2 Haziran'da yayınladıkları bilimsel mütalaada şu saptamaları yaptılar:

"1. Referandum sonrasında ilan edilen sayıların gerçekliği kanıtlanamamaktadır.

"2. Sayımın mevcut oy pusulaları üzerinden yeniden yapılması anlamsızdır.

"3. Yeniden oy toplanmadıkça, oylamaya sunulan anayasa değişikliğini halkın ne kadarının onayladığı konusunda hiçbir vargı türetilmez."

Öğretim üyeleri, sonuç olarak, "YSK tarafından ilan edilen referandum sonucunun halkın gerçek iradesini yansıttığını söylemenin bilimsel açıdan olanaksız olduğunu" açıkladılar.

Referandumdan sonra

hülya kortun

16 Nisan 2017 referandumunun ilan edilen uydurma sonuçlarına göre bile, Türkiye halkının eğiliminde köklü bir değişikliğin meydana geldiği görülüyor. Yaklaşık beş milyon seçmen tutum değiştirdi, baştan beri bağımsız demokratik laik sosyal hukuk cumhuriyetini savunan ve tek kişi yönetimine karşı çıkan büyük halk kitlesine katıldı.

1 Kasım 2015 erken genel seçiminde AKP ve MHP'ye oy vermiş geniş bir kesim anayasa referandumunda AKP ve MHP yönetiminin aksi doğrultuda hayır oyu kullandı. Üstelik siyasal yönelimini değiştiren bu kesim özellikle büyük şehirlerde yoğunlaşmış bulunuyor. Amerikancı-Fethullahçı darbeye karşı direnen kitlelerin bizzat kendi deneyimleri ve ilerici yurtsever güçlerin aydınlatma çalışmaları sonucunda, yeni anayasa değişikliğinin vatan, cumhuriyet ve emek karşıtı nitelik taşıdığı kanaatine vardıkları söylenebilir.

AKP'nin durum saptaması

İktidar çevreleri oldubitti yaparak referandumu kazandıklarını iddia etseler bile aslında halkın çoğunluğunu kaybettiklerini görüyorlar. Erdoğan'ın "AK Parti'de metal yorgunluğu var", "AK Parti kadrolarında metal eskimesi görüyorum" saptaması, halkın çoğunluğunun AKP'den koptuğu gerçeğinin üstü örtülü biçimde kabul edilmesi anlamına geliyor.

Yeni yöntemler

Tabii, siyasal iktidarın niyeti ve amacı değişmediği için, bu durum saptaması, gerçeğe saygı gösterilmesi ve gereğinin yapılması anlamına gelmiyor. Gerçeği, değişmeyen niyet ve amaç doğrultusunda değiştirmek için takiyeye ve demagojiye hız verme gereği olarak anlaşılıyor. Kitlelerin kafasını karıştırmak için yeni yöntemler bulmak, olduğundan başka görünmenin daha ustalık yollarına başvurmak, daha albenili kılıklara bürünmek olarak yorumlanıyor.

Yeni Rabia

Hatırlanacağı gibi, AKP Mısır'da Müslüman Kardeşler örgütünün laikliğe karşı gerici isyanının simgesi "Rabia"yı çok uzun süredir ulusa ve ulusalcılığa karşı ümmetçiliğin, siyasal din birliğinin propaganda işareti olarak kullanıyordu. 21 Mayıs'ta yapılan AKP olağanüstü kongresinde Rabia işareti parti tüzüğüne "tek millet, tek bayrak, tek vatan, tek devlet" idealinin simgesi olarak işlendi. Yani, siyasal dinci/ümmetçi bir işaret, milliyetçi/ulusalci bir yorumla kavuşturuldu.

Yeni Kızıl Elma

İkincisi, AKP, Türk milliyetçiliğinin büyük ismi Ziya Gökalp'in bir şiirine ve kitabına adını veren, Türkçü/milliyetçi çevrelerin geleneksel söylemine yerleşmiş, büyük ülkü

anlamında kullanılan "Kızıl Elma" terimini birdenbire keşfetti. 2023 Türkiye'sini Birinci Kızıl Elma, 2053 Türkiye'sini İkinci Kızıl Elma ilan etti.

Örneğin, Erdoğan 19 Mayıs töreninde gençliğe hitap ederken şöyle dedi: "2023 Türkiye'sini sizler için ve sizlerle birlikte inşa ediyoruz. Bir sonraki Kızıl Elmamız olan 2053 Türkiye'si ise her şeyiyle sizlere emanettir. Aynı şekilde, 2071 vizyonunu sonraki nesillere kazandırma sorumluluğunu da sizler omuzlarınızda taşıyorsunuz."

Aniden cumhuriyetçilik

Üçüncüsü, Cumhuriyeti "kapatılması gereken yüz yıllık bir parantez" olarak niteleyen AKP propagandasının köşetaşı aniden değişti ve AKP kendisini cumhuriyetçi olarak tanımlamaya başladı. Erdoğan AKP grup toplantısında yaptığı konuşmada şöyle dedi: "AK Parti cumhuriyetçidir. Yaptıklarımıza baktığımızda, bu ülkeye gerçek manada demokrasiyi de, cumhuriyeti de, refahı da getiren AK Parti olmuştur."

Birdenbire devrimcilik

Dördüncüsü, devrimciliği her türlü toplumsal kötülüğün kaynağı olarak ilan eden AKP inanılmaz bir manevrayla devrimcilik iddiasına başladı. Devrimciliği Türkiye'nin Osmanlı-İslam medeniyetinden kopmasının suçlusu sayanlar, gençliği devrim yapmaya davet ettiler. "Artık reformları, devrimleri siz yapacaksınız. Bu devrimleri yapmak suretiyle Türkiye'nin ne kadar güçlü olduğunu dünyaya siz göstereceksiniz" dediler. "AK Parti, açık söylemek lazım, devrimci bir partidir" diye konuştular.

Toprak kayması

Teori ve pratiğiyle, programı ve icraatıyla Tanzimat-Cumhuriyet öncesine dönüşü savunan siyasal İslamcı AKP'nin aniden milliyetçiliği/ulusalcılığı, cumhuriyetçiliği, demokrasiyi, refahı ve devrimciliği keşfetmesi, bugüne kadar geleneksel söylemiyle etkisi altında tuttuğu kitlelerin kendisinden uzaklaşmasının sonucudur. AKP'nin ayağının altındaki toprak kayıyor.

Fakat aslında anayasasız keyfî yönetim anlamına gelen anayasa değişikliğini oldubittiye getirerek dayatan, olağanüstü hâlden vazgeçmeyeceğini açıklayan, grevleri yasaklayan, işçilerin kıdem tazminatına ve köylülerin zeytinliklerine göz diken, Türkiye'yi emperyalizm karşısında zayıf düşüren AKP bu toprak kaymasını durduramayacaktır.

AKP ile halk kitleleri arasındaki mesafe artık takiyeye ve demagojiyle kapatılmayacak kadar açılmış bulunuyor. Vatan cumhuriyet emek güçlerinin kitleler içinde sabırla çalışmayı sürdürmesi gerekiyor.

1 Mayıs'ta işçiler alanlardaydı

1 Mayıs 2017, Türkiye'nin her yanında alanlara çıkan işçiler ve işçi sınıfı dostları tarafından coşkuyla kutlandı. İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma gününde İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Bursa, Çanakkale, Zonguldak, Antalya, İzmit, Gebze, Çorlu, Edirne, Mersin, Tarsus, Antakya, Gaziantep, Eskişehir, Diyarbakır, Samsun, Kayseri, Adıyaman, Malatya, Kahramanmaraş, Kütahya, Ağrı, Alanya, Artvin, Hopa, Aydın, Batman, Bartın, Bitlis, Çorum, Tunceli, Erzurum, Elazığ, Erzincan, Giresun, Isparta, Konya, Muğla, Muş, Siirt, Sinop, Sivas, Trabzon, Şanlıurfa ve Van gibi şehirlerde toplamda birkaç yüz bin işçi, emekçi, yurttaş sokaklara ve meydanlara çıktı, yürüyüş ve mitingler yaptı.

Taksim yasağı sürdürüldü

AKP hükümeti, bu yıl da İstanbul'da Taksim meydanını işçi sınıfına yasakladı. 1 Mayıs 1977'de Taksim'de Amerikan emperyalizminin ve işbirlikçilerinin gerçekleştirdiği katliamın 40. yılını yerinde anmak ve 1 Mayıs taleplerini orada dile getirmek isteyen işçilere ve dostlarına saldırdı.

1 Mayıs 2016'dan 1 Mayıs 2017'ye Geçen yıl 1 Mayıs'a AKP hükümetinin baskıları ile Amerikan emperyalizminin planları doğrultusunda patlatılan kontrgerilla bombalarının yarattığı genel kar-

ğaşa ve can güvenliği kaygılarıyla girilmişti. Bu koşullara rağmen işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin öncü kesimleri alanlara çıkarak işçi sınıfının taleplerini haykırmış, Türkiye halkının bağımsız, demokratik, laik, sosyal hukuk cumhuriyeti hedefinden asla vazgeçmeyeceğini vurgulamıştı.

1 Mayıs 2017'ye ise Erdoğan-AKP yönetiminin Amerikancı-Fethullahçı 15 Temmuz darbe girişiminden sonra ilan ettiği OHAL koşullarında, gayrimeşru bir referandumla dayatılan tek kişi yönetimiyle cumhuriyete yönelen ağır saldırı altında girildi. İşçi sınıfının ve emekçi kitlelerin bu saldırılara cevabı ise daha önce 1 Mayıs'ın kutlanmadığı merkezlerde bile alanlara çıkıp vatan, cumhuriyet, emek savunmasını büyütmek oldu.

Ortak talepler

İşçiler ve emekçiler, siyasal ve sendikal bölünmüşlüklerinin yarattığı ağır zaafılara rağmen ortak talepler etrafında birleşti. Emperyalizme karşı bağımsızlık, terör çetelerinin saldırısına karşı birlik, can güvenliği, emperyalist saldırıya uğrayan halklarla dayanışma, NATO'dan çıkılması, taşeron işçilere kadro, işçilerin kıdem tazminatına dokunulmaması, memurların kadro hakkına el uzatılmaması, insan onuruna yakışır ücret ve maaş, herkese sigorta, parasız sağlık, parasız eğitim, eşit işe eşit ücret, kü-

çük üreticilere sahip çıkılması, bağımsız ekonomi, ulusal tarıma ve sanayiye önem verilmesi, işsizliğe son verilmesi, vurgunculuğa karşı mücadele, başkanlık dayatmasına karşı cumhuriyet, gericiliğe karşı laiklik, özgürlük, eşitlik, kardeşlik, düşünce ve örgütlenme özgürlüğü, olağanüstü hâlin kaldırılması, bağımsız ve tarafsız yargı, akıl bilim çağdaşlık, kadın erkek eşitliği, özgür eğitim isteği mitinglere damgasını vurdu.

Zaafıları aşma yolları

1 Mayıs'a katılan işçi ve emekçi kitleler AKP güdümlü sendikaların mitinglerinde de, güya AKP'yle mücadele etmek adına emperyalizme karşı sessiz kalmayı seçen işbirlikçi oportünistlerin güdümündeki sendikaların mitinglerinde de, bütün saptırma gayretlerini boşa çıkartarak, vatan cumhuriyet emek savunuculuğu taleplerini haykırması, işçi sınıfının ve halkın

ortak talepleri etrafında örülecek bir direniş cephesi ihtiyacını ortaya koydu.

Müjde

1 Mayıs 2017'de yürüyüş ve mitinglere katılan işçiler, emekçiler, yurttaşlar Türkiye halkının iki yüz yıllık bağımsız, demokratik, laik, sosyal hukuk cumhuriyeti mücadelesinin kazanımlarından vazgeçmeyeceğini, ulusal egemenliğini gasbedenlere asla baş eğmeyeceğini gösterdi. Yok hükmündeki bir referandumla oldubittiye getirilen anayasa değişikliklerinin de yok hükmünde kalacağını, halkın ulusal demokratik iradesinin cumhuriyeti bütün gayrimeşru komplolara karşı koruyacağını müjdeledi. Emperyalizmin ve işbirlikçilerinin her türlü saldırısına, zorbalığına ve hilelerine rağmen işçiler, emekçiler, yurttaşlar kendi kaderlerini kendi ellerine alıyor, çok daha kapsamlı mücadelelere hazırlanıyor.

L20 toplantısı

G20 ülkelerinden sendikaların bir araya geldiği L20 Zirvesi (Labour 20 - Emek 20) 16- 17 Mayıs 2017 tarihlerinde Alman Sendikalar Konfederasyonu'nun (DGB) ev sahipliğinde Berlin'de düzenlendi. Uluslararası sendikal hareketin önemli toplantılarından biri olarak kabul edilen zirveye Türkiye'den DİSK ve Türk- İş genel başkanları katıldı.

Almanya'nın dönem başkanlığını sürdürdüğü L20 zirvesinde, dünya ekonomilerinin "düşük büyüme kapanına yakalandığına" dikkat çekildi.

"G20 Çalışma ve İstihdam Bakanları Toplantısı"na (18 - 19 Mayıs) ise şu öneriler iletildi:

- İşsizlik ve kayıt dışı çalışma biçimleri artış gösteriyor. Birçok iş modeli insan hakları ile çalışma hak ve özgürlüklerinin ihlali üzerine kurulmuş.

- Hükümetlerin milliyetçi siyasi programları, ekonomik ve demokratik sistemlerin ileriki dönemde işleyişine ilişkin güvensizlik yaratıyor.

- Sürdürülebilir ekonomileri evrensel sosyal güvenlik, insan onuruna yakışır ücret eşliğinde büyütebilmek için G20 acil eyleme geçmeli.

- Eylemsizlik barışı, demokrasiyi ve güvenliği tehdit ediyor.

- Kemer sıkma politikalarının işe yaramadığı aşikâr.

- Mali politikalar çerçevesinde GSYİH'nin yüzde 2'sine denk gelen ek bir bütçe ile kamu yatırım ve hizmetlerine harcama yapılmalı. Düşük büyüme kapanından kurtulabilmek için altyapıya, kamu hizmetlerine ve bakım ekonomisine acil yatırım yapılmalı.

- Kamu finansmanının idaresine istinaden orta ve düşük gelirli kesim

min satın alma gücü ile genel talep artırılmalı, emek piyasası ile ilgili kurumlar güçlendirilmeli.

- Son 30 yılda emeğin ulusal gelirden aldığı pay kayda değer bir biçimde azaldı. Henüz kriz öncesi düzeye dahi ulaşamadı. Fakat tüm G20 ülkelerinde gelir dağılımından en yüksek payı alan kesimin geliri daha da arttı. Politika belirleyicilerin eşit gelir dağılımını sağlayamadıkları görüşü hâkim.

- Büyümenin getirileri geniş kitlelerce paylaşılmalı. İş güvencesi teminat altına alınmalı. Teknolojik ilerleme ve dijitalleşme neticesinde artan küreselleşme müthiş bir servet yarattı; ancak birçok çalışmanı ötekileştirerek güvenli bir geleceğe dair korkuyu artırdı.

- G20 kadın işgücü katılımı hedefini uygulamalı ve gözlemlemeli. Eşit ücret hedefi koymak suretiyle de mevcut hedefi genişletmeli.

Cam grevine yasaklama

Kristal-İş, Trakya Cam San. A.Ş, Paşabahçe Cam San. ve Tic. A.Ş, Anadolu Cam San. A.Ş, Cam Elyaf A.Ş, Anadolu Cam Yenişehir A.Ş, Trakya Yenişehir Cam San. A.Ş ve Şişecam Otomotiv A.Ş ile bunlara bağlı işyerlerinde grev kararı "milli güvenlik" gerekçe gösterilerek yasaklandı. Karar *Resmî Gazete*'nin 22 Mayıs tarihli sayısında yayımlandı.

Bakanlar Kurulu tarafından alınan kararla bu işyerlerindeki grev daha başlamadan 60 gün süreyle yasaklandı.

Kristal-İş, 24 Mayıs günü için grev ilan etmişti.

Grevleri "erteleme" diyerek yasaklayan AKP hükümetleri sürecinde cam grevi yasaklanan 12. grev oldu.

TAT Gıda'da grev kararı ve TİS Süreci

Tekgıda-İş Sendikası ve Koç grubuna bağlı TAT GIDA arasında 1 Ocak'tan beri sürdürülen Toplu İş Sözleşmesi TİS görüşmelerinden bir sonuç alınmadı.

Patronunun uzlaşmaz tutumu sonucu TAT GIDA'ya bağlı fabrikalarda çalışan işçiler 7 Haziran'da greve çıkma kararı aldı.

TAT Gıda bünyesinde SEK SÜT, PASTAVİLLA, TAT KONSERVE işyerleri bulunuyor.

Tekgıda-İş genel sekreteri Mustafa Akyürek, bundan sonra çalışanların birlik ve beraberliklerini korumaları gerektiğini ve ellerinden ne geliyorsa yapacaklarını ifade etti.

Grev korkusu TİS bağıtladı

TAT Gıda işçilerinin ve Tekgıda-İş'in grev konusunda kararlı duruşu TAT Gıda patronunun geri adım atmasını sağladı.

7 Haziran sabahı greve çıkmadan önce Tekgıda-İş tarafından yapılan açıklamada TAT Gıda ile anlaşma sağlandığı bildirildi.

İmzalanan 24. dönem Toplu İş Sözleşmesi 1 Ocak 2017'den geçerli olacak.

Sözleşmede; 1.yıl seyyanen 460 lira ve her kıdem yılı için 20 lira 2. yıl ise enflasyon artı 2,5 puan zam yapıldı. Sosyal yardımlarda ise çok ciddi iyileştirmeler yapıldı.

Sözleşme, Tat Gıda San. Mustafakemalpaşa işletmesi, Tat Gıda San. Mustafakemalpaşa Sek işletmesi, Tat Gıda San. Karacabey işletmesi, İzmir Tat Gıda San. Pastavilla işletmesi, Tat Gıda Söke fabrikalarında çalışan 2 bin işçiyi kapsıyor.

Kitlelere güven, kitlelerle çalışma

ibrahim akseloğlu

"Unutmamalıyız ki, kısmî talepler için yönetimle yaptığımız mücadeleler ve belirli imtiyazların kazanılması, aslında ileri karakolların karşılaşması niteliğindeki, düşmanla yapılan küçük çatışmalardır, oysa tayin edici savaş henüz başlamamıştır."*

Hileli 16 Nisan Referandumu sonrası, Türkiye yeni bir sürece evriliyor. Sadece son dört yıllık dilimde yaşananları gözden geçirince ülkenin son derece dinamik bir yapıya sahip olduğunu anlamak mümkün.

İnternete Dokunma (2013), Mayıs-Haziran Büyük Halk Direnişi (2013), 17-25 Aralık Yolsuzluk eylemleri (2013), Yerel Seçimler (2014), Cumhurbaşkanlığı Seçimi (2014), Genel Seçimler (7 Haziran - 1 Kasım 2015), 15 Temmuz FETÖ'cü-Natocu Darbe Girişimi (2016), 16 Nisan Anayasa Referandumu (2017), IŞİD ve PKK bombalamaları...

Yukarıda sayılan eylem ve karşı saldırıların listesi bunlarla sınırlı değil elbette. Ama, bu kadar kısa süreye bu kadar eylem ve karşı saldırıyı sığdıran bir ülkenin, dinamik bir yapıya sahip olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Elbette, eylem ve karşı saldırıların bir kısmı Türkiye'ye kendi çıkarlarına göre ayar vermek isteyen emperyalist odaklarca yürütülen kontrollü koas planının parçaları. Ama, bu planlara karşı kitlelerde oluşan karşı tepkiyi de unutmamalıyız. Yurttaşların olaylara tepki veriş biçimleri ele alındığında, geniş kitlelerin 'politika dışı' gözükmelerine rağmen son derece politize olduklarını ortaya koyuyor.

Türkiye'de kitlelerin olaylar karşısındaki duyarlılığı ve arayışı yoğunlaşarak geliyor. Kitleler, yaşamsal çıkarları ile ülke ve bölge politikaları arasındaki bağı daha derinden gözlemliyor ve öğreniyor. Kitlelerin politik bilinci, içinde yaşadığı pratikle yeniden ve yeniden oluşuyor.

Referandum sürecinde farklı toplumsal ve politik güçlerin etkisindeki kitlelerin, yüzyıllara dayanan kazanımlarını ve alışkanlıklarını değiştirmeye çalışan iktidara karşı ortak tepki vermesi bile ne kadar dinamik bir hâlde olduğumuzun en somut göstergelerinden biri.

Toplumu etkileyen dönemlerde yürütülen bazı tartışmalar 16 Nisan Referandumu sonrası yeniden dile getirilmeye başladı. Hemen her kritik dönemde tekrar tekrar dile getirilen bu tartışmalarda "günlük sorunlar temelinde yürütülen mücadelelerin sistem içi kalacağı", "halka gelecek hedefinin - sistem dışı çözümlerin" propagandasının yapılması gerektiği dillendiriliyor.

16 Nisan Referandumundan sonra, halkın sorunlarına çözüm arayan kesimlerde yeniden dillendirilen bu tartışmalar, adeta "ayranı yok içmeye..." atasözünü anımsatmakla kalmıyor, halktan kopuk bu tartışmalar, meleklerin cinsiyet tartışmalarını da akla getiriyor. Her dönemde kitlelerle bağları zayıf politik kesimlerde yeniden yeniden ısıtılan bu tartışmalardan tek anlamı, bu kesimlerde kitlelere güven sorunu var.

Oysa, kitleleri günlük sorunlarına duyarlık kazandırmadan, gelecek projelerinin halk nezdinde bir ifadesi olmadığına bunca yıllık tarihimizden öğrenmemiş olmak da başlı başına bir politik aymazlık. Kitlelerin kendi tecrübelerinden öğrenerek-biriktirecek ilerlediğini unutmadan, kitleler içinde çalışma sürdürmek gerekiyor. Gelecek projelerimiz ise ancak, örgüt bilinci kazanan, birbirine güvenmeyi öğrenen kitleler için geçerli oluyor.

Kitleleri küçümseyen, kitlelere güvenmeyen, onları yönetilmeleri gereken cahiller 'sürüsü' olarak gören, kitlelerden kopuk üstenci anlayışlar kitlelerin yollarını bulmalarında yardımcı değil, köstek oluyor. Halkın kendine olan güveni kazanmasının yolu, ona sadece yaşadığı ilişkileri anlatmaktan geçmiyor, halkın kendi gerçekliğini kendi pratiği ile bulmasını sağlamaktan geçiyor. Yaklaşık iki yüz yıldır sürdürülen eşitlik ve özgürlük düşlerinin kitlelerle buluşması ise ancak böyle mümkün olur.

* *Kitle İçinde Parti Çalışması*, Lenin.

Ser Yayınları, Kasım 1974, 2. Basım

BM Raporu: İsrail, Filistinlilere zulmediyor

Birleşmiş Milletler'in yayınladığı "Parçalanmış Hayatlar" raporu İsrail'in Filistinlilere yaptığı zulmü ayrıntılarıyla anlatıyor. Rapor İsrail'i Filistinlilere zulmeden "temel etmen" olarak tanımlıyor.

Birleşmiş Milletler İnsani Olaylar Koordinasyon Ofisi tarafından 31 Mayıs 2017 Çarşamba günü yayımlanan rapor özellikle İsrail'in işgali altında bulunan Gazze ve Batı Şeria bölgelerinde yaşayan Filistinlilerin günlük yaşamlarında neredeyse her şeyi kontrol eden ve her şeye müdahale eden İsrail'in Filistinliler üzerinde sıkı bir baskı politikası uyguladığına vurgu yapıyor.

Yaşadıkları topraklarda kendi hayatlarını ve günlük yaşamlarını belirleyemeyen Filistinlilerin kendi topraklarında kendi doğal kaynaklarını kullanamadıkları, kendi ekonomilerini geliştiremedikleri, kendi topraklarında istedikleri gibi dolaşamadıkları her an bir tehdit ve saldırı ile yüz yüze geldikleri belirtilen raporda ülkede ihtiyaç duyulan insani yardımın ana gerekçesinin İsrail işgali olduğu ilan ediliyor.

Yine raporda İsrail güvenlik güçleri tarafından yerinden edilen Filistinlilerin sayısının 2016 yılında rekor düzeye ulaştığı ve bunun da son yıllarda İsrail'in Filistinliler üzerindeki baskısını iyice artırdığını gösterdiği belirtiliyor.

ABD planları suya düşürüldü

ABD emperyalizmi ve müttefiklerinin Suriye'ye yönelik başlattıkları saldırılar devam ediyor. Suriye halkının ABD yetiştirilmesi IŞİD çetelerine karşı güçlü direncini ve savunmasını kıramayan emperyalizm ve işbirlikçileri bu defa IŞİD çetelerini, Suriye'de sıkıştığı yerden kurtarmaya çalışıyor.

Bunun için Rakka'da sıkışan IŞİD'li çetelerin oradan sağ salım ayrılarak tekrar Palmira'da Suriye halkının üzerine saldırması planı içinde olan ABD ile PYD/YPG güçlerinin planları Suriye halkı, hükümeti ve Rusya'nın çabaları ile suya düşürüldü.

IŞİD'li çetelerden oluşan 39 araçlık büyük bir konvoy 25 Mayıs 2017 tarihinde Rakka'dan ayrılarak Suriye halkına saldırmak için yola çıktı. Konvoyda yaklaşık 120 IŞİD'li çete üyesi bulunuyordu. IŞİD'li çete üyeleri Rusya savaş gemileri Amiral Essen firkateyni ve Krasnodar denizaltından fırlatılan füzelerle vuruldu.

Suriye ve İran ile koordineli yürütülen operasyonun bilgisinin önceden ABD, Türkiye ve İsrail'e de verildiğini duyuran Rusya Savunma Bakanlığı, IŞİD'li teröristlerin herhangi bir yere kaçmalarına izin verilmeyeceğini ve görüldükleri yerde yok edileceğini açıkladı.

Emperyalizm saldırıyor, Venezüella direniyor

Amerikan emperyalizmi bütün dünyada her geçen gün daha fazla kitleler tarafından lanetlenmeye devam ediyor. ABD yönetiminin yıllardır arka bahçesi olarak gördüğü ve her zaman müdahale etmeye çalıştığı Latin Amerika ülkelerinden Venezüella halkı da emperyalizme karşı sesini son günlerde daha da yükseltiyor.

Amerikan emperyalizmine karşı mücadelesiyle tanınan Venezüella eski devlet başkanı Hugo Chavez'den sonra Nicolas Maduro'nun devlet başkanı seçilmesi ve halkın yararına reformlara devam etmesi ABD'yi iyice rahatsız etti. Daha önceki devlet başkanı Chavez'e karşı darbe planlayan ama halkın direnişi ile karşılaşarak geri adım atan ABD, bugünlerde mevcut devlet başkanı Maduro'yu devirmek için Venezüella'daki yerli işbirlikçilerini kullanıyor ve onlara her gün eylemler düzenlettiriyor.

Düzenlenen bu eylemlerle ülke ekonomisinin büyük zarar görmesi, ülkenin hem ekonomik, hem de siyasi anlamda yönetilemez hâle gelmesi hedefleniyor. Böylece mevcut yönetimin halkın gözün-

de değer kaybetmesi ve insanların daha güvenli bir yaşam için "denize düşen yılanı sarılır misali" Amerikan emperyalizminden ve yerli işbirlikçilerinden medet umması hedefleniyor. Oysa Venezüella halkı da ADB emperyalistlerinin desteklerine karşı sokaklara çıkıyor ve halktan yana olan mevcut yönetimi desteklemeye devam ediyor.

Venezüella devlet başkanı Maduro son yaptığı açıklamada ABD başkanı Donald Trump'a seslenerek "Kirli ellerini ülkemden çek, çek git Donald" diyerek ABD emperyalizminin Venezüella'da çevirdiği dolaplara tepki gösterdi.

Afganistan'da şiddet sarmalı

Afganistan'ın başkenti Kâbil'de 31 Mayıs 2017 Çarşamba günü meydana gelen patlamada yaklaşık 90 kişi hayatını kaybederken 400 kişi de yaralandı. Patlama başkent Kâbil'de büyükelçilikler bölgesinde meydana geldi.

Yaklaşık 1500 kg patlayıcı içeren bomba, bir kamyonun su tankına yerleştirildikten sonra Almanya Büyükelçiliğine yakın bir yerde patlatıldı. Görgü tanıkları kamyonun sürücüsünün birçok büyükelçiliğin bulunduğu yeşil bölge diye adlandırılan alana girmeye çalıştığını belirttiler. TOLO haber

ajansının verdiği bilgiye göre sürücü bombayı kontrol noktasında durdurulduktan sonra patlattı.

ABD ve NATO'nun operasyonlar yürüttüğü Afganistan'da son dönemde şiddet sarmalı gittikçe arttı. Şiddet her geçen gün daha fazla şiddet yaratıyor. Bu da son dönemde daha da net bir şekilde ABD ve NATO stratejilerinin şiddeti körüklemekten başka hiçbir işe yaramadığını gösteriyor. ABD ve NATO'nun Afganistan'da bulunması Afgan halkı için daha fazla ölüm, daha fazla sakat insan ve daha fazla acı anlamına geliyor.

ABD, Asya'da gerilimi tırmandırıyor

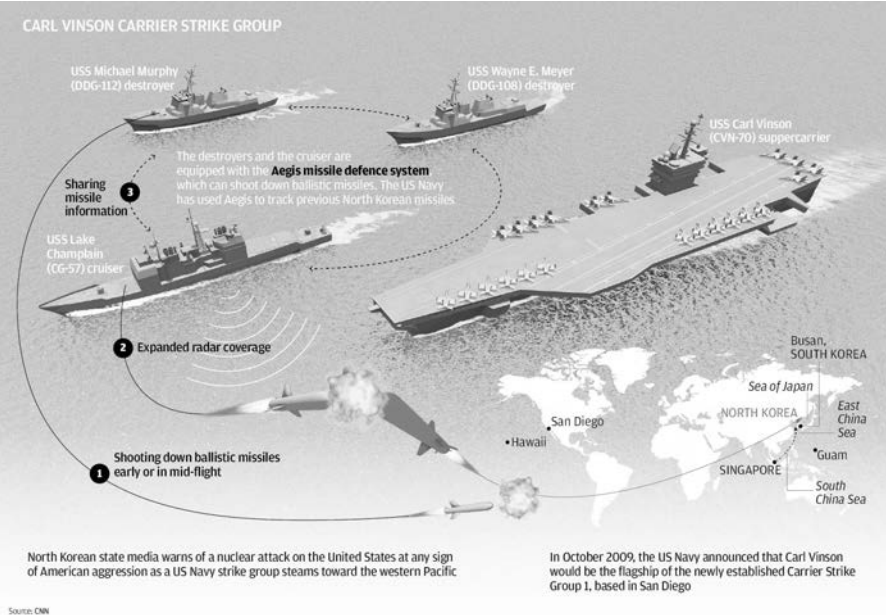

Amerikan emperyalizmi küresel hegemonyasını korumak için elinden gelen her şeyi yapıyor. ABD yönetimi Nisan ayında Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti (KDHC) ile savaşın eşiğine gelmişti. ABD şimdi ise Japonya ile Japon Denizi'nde ortak askerî tatbikat yaparak KDHC'ni tehdit ediyor.

Japonya ise böyle bir tatbikatı görünüşte geçen hafta KDHC'nin yaptığı balistik füze denemesinde füzenin 450 km gittikten sonra Japon Denizi'ne düşmesi üzerine yaptığını söylüyor. Ancak elbette ki ABD ve Japonya, AB ile birlikte bugüne kadar dünya halklarına ve

kendi halklarına kan kusturan bir yönetim ittifakını temsil ediyor. Amaç ise sadece KDHC'ye gözdağı vermek değil, aynı zamanda bu bloğun hegemonyasını sürdürbilmesi için bölgedeki Çin ve Rusya ikilisine de göz dağı vermektir.

ABD ve Japonya donanma kuvvetlerinin katıldığı ortak tatbikat 1 Haziran 2017 tarihinde başladı ve üç gün devam edecek. ABD 7. filosunun "olağan bir eğitim" diye tanımladığı tatbikata, ABD kuvvetlerinden USS Carl Vinson ve USS Ronald Reagan uçak gemileri de katıldı. Japonya ise Hyuga ve Ashigara isimli savaş gemileri ile tatbikatta yerini aldı.

Source: CNN

Emperyalizme karşı silahlanmak haktır

ABD bütün dünyada saldırgan politikaları körüklüyor. Bir yandan İran'ı tehdit ediyor, diğer yandan Kore Demokratik Halk Cumhuriyetine dış gösteriyor, Venezüella'yı karıştırmaya çalışıyor, Suriye'yi parçalamak için Suriye'deki işbirlikçileri ile doğrudan operasyonlar yapıyor.

ABD'nin bu saldırgan politikalarına karşı durmak, ülkesini, halkını, vatanını, cumhuriyetini korumak için farklı halklar ve devletler de kendi önlemlerini almaya çalışıyorlar. Olası ABD saldırganlığına karşı tedbirlerini artırıyorlar.

İşte Kore Demokratik Cumhuriyeti de bu çerçevede ABD saldırganlığının kendisini de hedef alabileceğini düşündüğünden yeni füze denemeleri yapıyor, kendini geliştirmeye çalışıyor. Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti ve di-

ğer ülkelerin haber ajanslarından yapılan açıklamalarda bu denemelerin bir kısmı başarılı olurken bir kısmı da başarısızlıkla sonuçlanıyor. Ancak bu bize Kore'nin ABD emperyalizminin tehditlerine baş eğmeyeceğini gösteriyor.

Her halk kendini dışarıdan gelebilecek emperyalist saldırılara karşı koruma hakkına sahiptir. Hele ki ABD emperyalizmi gemi azya alıp bütün dünyada saldırılarını yoğunlaştırdığı bir dönemde emperyalizmin saldırılarını püskürtmek için girilen çabalar haklı ve meşrudur.

Bugüne kadar en öldürücü silahlarla dünyanın her yerinde katliamlar yapan ABD'nin silahlanması ne kadar gayrimeşru ise emperyalizme karşı Kore Demokratik Cumhuriyeti halkının silahlanması da o kadar meşrudur.

Şangay İşbirliği Örgütü önemini artırıyor

Dünyada güvenlik ile ilgili kaygıların arttığı bir dönemde, asıl alanı güvenlik olan Şangay İşbirliği Örgütü ŞİÖ'nün üye sayısı altıdan sekize çıktı. Böylece ŞİÖ Asya'da daha büyük bir bölgeye yayılarak önemini artırıyor.

1996 yılında Çin, Rusya, Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan tarafından kurulan

ve "Şangay Beşlisi" diye adlandırılan gruba 2011 yılında Özbekistan da katıldı.

8-9 Haziran 2017'de Kazakistan'ın başkenti Astana'da düzenlenen ŞİÖ devlet başkanları zirvesinde Pakistan ve Hindistan'ın da örgüte tam üyeliği onaylandı.

ŞİÖ'nün sekiz üyesinin yanı sıra Afganistan, Belarus, İran, Moğolistan'dan oluşan dört

gözlemci üyesi ve Türkiye, Azerbaycan, Sri Lanka, Ermenistan, Kamboçya, Nepal'den oluşan altı diyalog ortağı bulunuyor.

Bugün dünya nüfusunun yarısı ŞİÖ'ye üye, üye adayı ve gözlemci ülkelerde yaşıyor. Bu ülkeler aynı zamanda Asya'da yer alıyor ve ŞİÖ aslında Asya ülkeleri arasında bir güvenlik teşkilatı işlevini görüyor.

Kıdemde tavan olmaz, bir yıl şartı olmaz

Adnan Serdaroğlu

yenidünya halk gazetesi olarak, bu sayımızda Birleşik Metal-İş Sendikası genel başkanı Adnan Serdaroğlu ile kıdem tazminatının anlamı ve fona devredilmesi yoluyla bu hakkın gasbedilmesi üzerine konuştuk. Bu saldırıyı püskürtmek için ne gibi yollar izlenmesi, nasıl bir mücadele odağı yaratılması gerektiğini değerlendirdik.

yenidünya: Yıllardır işçinin elinden alınmaya çalışılan kıdem tazminatı hakkı yine gündemde. Erdoğan-AKP yönetiminin kıdem tazminatının fona devredilmesi yoluyla kıdem tazminatını gasbetme hazırlıkları yaptığı görülüyor.

Öncelikle kıdem tazminatını anlatmaktan başlayalım isterseniz. İşçiler için kıdem tazminatının anlamı nedir? Bu hak nasıl kazanılmıştır?

Kıdem tazminatı hakkı ilk kez ne zaman ve ne şekilde uygulanmaya başladı?

Adnan Serdaroğlu: Kıdem tazminatı çok eskilere dayanan bir hak. 1930'lu yıllarda, o günkü şartlarda işçilerin işten ayrıldıktan sonra, kısmen de olsa daha rahat yaşamalarını sağlamak için bir hak olarak düzenleme yapılmış.

Sonraki süreç içerisinde geliştirilmiş, rakamlar daha yükseğe çıkarılmış, formülasyonları değiştirilmiş ve işçinin tamamen emekli olduktan sonra veya işten ayrıldıktan sonra belirli bir süre işini, işi olmasa da hayatını devam ettirebileceği bir uygulama olarak yıllarca sürmüştü.

Bir işçi fabrikaya girdiği vakit kıdem tazminatı, maliyet olarak hesaplanan kalemlerin içerisinde yer alır. O anlamda aslında kıdem tazminatı ne devletin, ne sermayenin, ne de patronların işçiye vermiş olduğu bir ek para, bir lütuf değil. Tamamen işçinin patronda bırakmış olduğu bir ücret olarak değerlendirilmesi lazım.

Ama bunlar yıllarca sermayenin üzerinde bir yük olarak propandada ettiler. Bu 12 Eylül öncesinde de böyleydi, 12 Eylül'den sonra daha da fazlalaştırıldı...

12 Eylül'e gelindiği zaman tabii DİSK kapatılıyor, toplumsal muhalefet tamamen susturuluyor, işçi önderlerinin birçoğu içeri atılıp

yargılanıyor, bir kısmı işten çıkarılıyor, birçok yerde sarı sendikalar 12 Eylül'ün etkisiyle birlikte güçlendiriliyor. DİSK'in üyeleri sarı sendikalara kanalize ediliyor. Tam da sermayenin kıdem tazminatı olsun, başka haklar olsun, onları ortadan kaldıracak ortamı 12 Eylül ile birlikte yakalamış oluyorlar.

Buna rağmen Kenan Evren bu hakkı kaldırmaya çok cesaret edemiyor. Ama birtakım değişiklikler oluyor tabii... En önemlisi tavan sınırlaması getiriyorlar, tavanlı hâle geliyor ve belirli bir hesaplama yöntemiyle tamamen işçinin alacağından bağımsız başka formülasyonlarla belirlenen bir sisteme dönüştürülüyor ve sınır konuluyor.

12 Eylül'den sonraki süreçte sendikaların serbest bırakılmasıyla birlikte hükümetlerin sermayenin birçok baskısına rağmen gündeme getirip tekrar çekmiş olduğu bir mesele olarak hep karşımıza çıkıyor kıdem tazminatı.

Burada esas önemli olan şu; kıdem tazminatı toplumun çok büyük bir kesimini etkiliyor. Yani toplumsal bir etki yaratabilecek özelliklere sahip bir hak, bir kazanım olarak değerlendiriliyor. Değişiklikler konusunda ne kadar süsleme, manipülasyon yapsalar da, sanki aldıkları şeyleri veriyormuş gibi gösterse de, sonuçlarını yaşamaya başladıktan sonra siyasal birtakım çalkantılar yaratabileceği kuşkusuyla çok üzerine gidemediler kıdem tazminatının.

“Kıdem tazminatı çok eskilere dayanan bir hak. 1930'lu yıllarda, o günkü şartlarda işçilerin işten ayrıldıktan sonra, kısmen de olsa daha rahat yaşamalarını sağlamak için bir hak olarak düzenleme yapılmış.”

yenidünya: AKP yönetimi şu an neden saldırıyor?

Adnan Serdaroğlu: Geçmişte genellikle koalisyon hükümetleri oluyordu. Birisi olur, birisi olmaz diyordu. Hükümetler, bakanlar birtakım farklı görüşlere sahipti ama 12 Eylül'den sonra toplumsal yapının niteliğinin değiştirilmesi ve tamamen sağ partilerin güçleneceği ortamların yaratılması sürekli olarak sağ iktidarların günümüze kadar hükümet kurmasını da ortaya çıkardı.

AKP döneminde hem güçlü bir hükümet oluştu, hem de yaptıkları işi olumluymuş gibi gösteren çok önemli bir özelliğe sahip durumdalar. Bu havuz medyası denilen yapıyla, diğer medyayı da korkutarak tamamen yaptıkları olumsuz bir işi bile topluma olumluymuş gibi gösterme becerisine sahipler.

Biz çalışma bakanlarının tamamının, iktidarın ilk dönemlerinden bu zamana kadarki söylemlerini ve niyetlerini biliyoruz. Onlarla birçok temaslar kurduk, görüşmeler de yaptık. İlk etaplarda aslında onlar da bu kadar cesaretli davranmıyorlardı, getiriyorlardı, tartışıyorlardı, çekiyorlardı.

Sermaye sürekli olarak değişiklik konusunda hükümete baskı yapıyordu. Yabancı sermayenin Türkiye'ye çekilmesi, Türkiye'de yeni yatırımların yapılması, sanayicilerin teşvik edilmesi ve onlara göre patron üzerindeki yüklerin, tazminat başta olmak üzere azaltılması konusunda sürekli sermayeden bir baskı olmasına rağmen siyasal birtakım tehditler veya çekinceler onlara istedikleri davranışları sergilettirmiyordu. Şimdi bunlar güçlendikçe bunu daha cesaretli bir şekilde gündeme getirmeye başladılar. En son referandum öncesinde “Bu tamamen işçinin lehine olan bir formüldür, fondur. Biz referandumdan sonra

bunu kesin olarak gündeme getireceğiz” dediler.

Tasarımın son taslak şekli, yani içeriği nedir tam bilemiyoruz ama kısa zaman içerisinde onu netleştireceklerdir diye düşünüyorum. Çünkü bu sıralar çok servis ediyorlar, insanların kulağını alıştırıyorlar ve alıştırdıkça da sanki toplumda normal bir şeymiş gibi algı yaratmaya çalışıyorlar.

yenidünya: Hükümetin, kıdem fona devredilmesini işçilerin yararına bir uygulama olarak sunarken öne sürdüğü tezleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

Adnan Serdaroğlu: Aslında bu arz talep meselesi. Bunlar böyle bir arzı sunuyorlar, bunun karşılık bulmaması işçi refleksine bağlı.

Baktığımız zaman gerçekten Türkiye'de söylediklerine uygun bir ortam yaratılmış durumda. Peki ne anlamda? Türkiye'nin yüzde 85-86'sı kıdem tazminatını alamıyor diyorlar. Aslında doğru söylüyorlar. Bu aslında söyleyen kişi için ve iktidar olan bir hükümet için taşıyabilecekleri en büyük ayıp. Çünkü yasayı uygulatamıyorlar. Yani Türkiye'de kıdem tazminatı yasası varsa ve bu uygulanmıyorsa ve de hükümet çıkıp bu uygulanmadığı için bunu değiştireceğim diyorsa hem kendi çıkardığı yasaya saygılı davranmıyor, hem de onu uygulatmayarak aslında böyle bir zeminin yaratılmasına neden oluyor.

Geçmişte de bunlar çok yapıldı. Hatırlarsınız, özelleştirme öncesinde kamuda olumsuzlukların topluma böyle anlatılmaya çalışıldığı tecrübeyle sabit. Burada da aynı şeyi yapıyorlar.

Kapanan fabrikalar, taşeron çalışanların tazminatlarını alamaması, sözleşmeli çalışanların alamaması... Bir kere Türkiye'de yüzde 15

alabiliyorsa o da büyük bir başarı çünkü ülkemizde yüzde 15 sendikacılık yok.

yenidoğnya: Ama bu yüzde 85'in alamama sebebi kısa süre çalışma, kayıt dışı çalışma gibi sebepler değil mi? Uzun süre çalışanlar mutlaka alıyordu.

Adnan Serdaroğlu: Aslında toplu sözleşmelere bakmak lazım, doğru olan o. Sendikalaşma oranı yanlıştır çünkü dışarıda binlerce insan sendikalı ama bir işte çalışmıyor. Çünkü bir sene onun üyeliği devam ediyor, bir yerden çıktığı zaman, emekli olmadığı takdirde devam ediyor. Yüzde 10-11 civarında sendikalaşma var. Yüzde 5-6 civarında toplu sözleşmeden yararlanan işçi var. Bu işçilerin büyük bir bölümü de aslında Türkiye'de sarı sendikaların esareti altında çalışan işçiler. Sıkça karşılaşıyoruz, sarı sendikalar patronla iş birliği yapıp işçilerin tazminatsız atılmasını sağlayacak koşulları yaratıyorlar. İşten disiplin kararıyla çıkartıyorlar, ihtar verdiriyorlar, mahkeme koşullarının önünü kesmeye çalışıyorlar.

Yüzde 85 bu haktan yararlanamıyorsa hükümet olarak bunun nedenlerini araştırmanız lazım.

Başta kamu olmak üzere, Türkiye'de yaklaşık üç milyon insan taşeronda çalışıyor. Taşeron kıdem tazminatını vermiyor, her türlü yasal boşluğu kullanıyorlar. Süresi dolmuyor veya tazminatsız çıkartacak zorlamalar yapıyorlar. İşçilerin kendi isteği ile ayrılmasının şartlarını yaratıyorlar.

Onun dışında sözleşmeli işçiler var, bir yılı dolduramayan işçi tazminat hak edemiyor. Mesela on bir ay çalıştırıp çıkartıyorlar. Kapanan, kaçan, iflas eden yani bir sürü yasal hilelere baş vuran şirketler var. Onlar da kıdem tazminatı vermiyorlar.

Bunların hepsine baktığımız zaman devletin düzeltilebileceği eksiklikler var, fakat düzeltmiyor.

İşçi önemlidir, işçiyi severiz diyorlar ama aslında dört ana madde var. Bunları değiştirirse kıdem tazminatının alınmasında hiçbir sorun kalmayacak.

Konuşmamızın başında da söyledik. İşçinin patrona bırakmış olduğu ücretin bir parçasıdır kıdem tazminatı. Yani devletin bir lütfü değildir. İşçi der ki: "Ben onu bırakayım ki emekli olduğumda veya patron işten atarsa tazminatımı alabileyim."

Devletin kıdem tazminatsız çıkışları yasaklaması gerekiyor. Yasada çok küçük değişiklikler ile o yüzde 15 dediği oran yüzde 100'lere çıkar.

"Biz onları biliyoruz. Patronun üzerindeki yük diyerek işçinin yükünü tamamen işçinin alamayacağı ve bir kısmını da devletin karşılayacağı pozisyona getiriyorsunuz. İşçiyi düşünmüyorsunuz."

Birincisi kıdem tazminatsız çıkışları yasaklayacaklar. Diyelim ki işçi yirmibeş gün çalıştı. Çıkartılıyorsa veya kendi ayrılıyorsa o yirmibeş günün ücretini patron vermek zorundadır.

İkincisi bir yılı dolduracak diye bir zorunluluk olmaz. Doğrusu "işçi girdiği ilk günden itibaren kıdem tazminatı almaya hak kazanır" olmalıdır.

Yasal düzenlemeler, torba yasaların içine rahat şekilde yerleştirilebilirler. Öyle anayasayı değiştirmelerine falan da gerek yoktur.

Başka bir başlık, "Kıdem tazminatını vermeden kapanan iş yerleri". Bununla ilgili devlet kıdem tazminatını güvenceye almak zorundadır. Hükümetler, devlet güvencesiyle işçilerin çalışmasını sağlamak zorunda. "Fon çıktığı zaman onun güvencesi olacağız, devlet güvence verecek" falan diyorlar ama bugünkü kıdem tazminatı ile ilgili patron eğer tazminatını vermemiş ise, devlet o tazminatı işçiyeye geri ödeyecek, patrone da onu geri alacak. Patrone evini alacak, eşinin üstüne olan evleri alacak çünkü öyle bir yasal düzenleme var ki şirket iflas ettiriliyor diyor ama bu sadece kağıt üzerinde. Patron fazlasıyla mal sahibi şimdi patronun malına dokunamıyorlar yani şirketle patronun tazminat hesaplamasını birbirinden ayrı tutuyorlar.

Başka bir konu ise işçi alacağı en sona geliyor. Aslında en başa gelmesi gerekiyor, en mağdur bu bankalar geliyor, devlet geliyor vs. Geliyorlar haciz ediyor, işçinin de diyelim ki sendikası var, gitti haciz etti ama sıralamaya göre daha sonra alması gerekiyor. Yani işçiyeye verilen değer aslında bu, devlet güvencesi getirilmesi gerekiyor.

Bir de en önemlisi, bizim yıllarca söylemiş olduğumuz, ücret garanti fonunda işçilerin hak kayıplarını karşılaması gerekiyor. İşsizlik sigortası bugün tamamen sermayenin desteklenmesi ve devletin birtakım açıklarını kapatmak için kullanılıyor. Yani orada en az 110 katrilyonluk, şu anda milyarlık bir para birikmiş durumda. Yani neredeyse gayrisafi milli hasılanın 1/8'i oranında. Böyle devasa bir parayı siz sermayeye alabildiğince rahat kullandırıyor sunuz ama işten atı-

lan işçilere bunu vermiyorsunuz. Hiç değilse ücret garanti fonu istedik. Sigortası desteklenilerek işçilerin tazminat alamadığı takdirde, ücret garanti fonundan desteklenmesi sağlanabilir.

Yani böyle üç dört tane ana başlık koyduğunuz zaman yüzde 100'ünü kıdem tazminatı alacak seviyeye getirirsiniz ama mesele kıdem tazminatı almak almamak meselesi değil. Mesele; sermayenin üzerindeki, onların yük diye tabir ettiklerini azaltmak.

Şu an fonun taslağını bilmiyoruz ama daha önce çıkartılan taslağa bakarak değerlendirme yapabiliriz. Deniliyor ki, biz işçinin, patrona 8.3 olarak görünen maliyetini yarı yarıya düşüreceğiz. Patrona başka kolaylıklar sağlayacağız, işsizlik sigortası olarak ödemiş olduğu parayı azaltacağız veya yok edeceğiz. Şuradan buradan kıracağız derken patronun 8.3'lük maliyeti 1.5'a düşüyor. Yani patron şu anda 8.3 yerine eğer o taslak geçseydi, yasa olarak 1,5 civarında kıdem tazminatı fonuna aylık ödeme yapacaktı.

Bugün sermayenin böyle bağırıp çağırduğuna, fon bizi zorlar, işte 15 güne düşürüyorsunuz dediğine bakmayın. Fon tamamen sermayenin aylık bilançoları içerisinde değerlendirildiği için onlar çok daha azaltılarak yatırılmasını sağlamaya çalışıyorlar.

Biz onları biliyoruz. Patronun üzerindeki yük diyerek işçinin yükünü tamamen işçinin alamayacağı ve bir kısmını da devletin karşılayacağı pozisyona getiriyorsunuz. İşçiyi düşünmüyorsunuz.

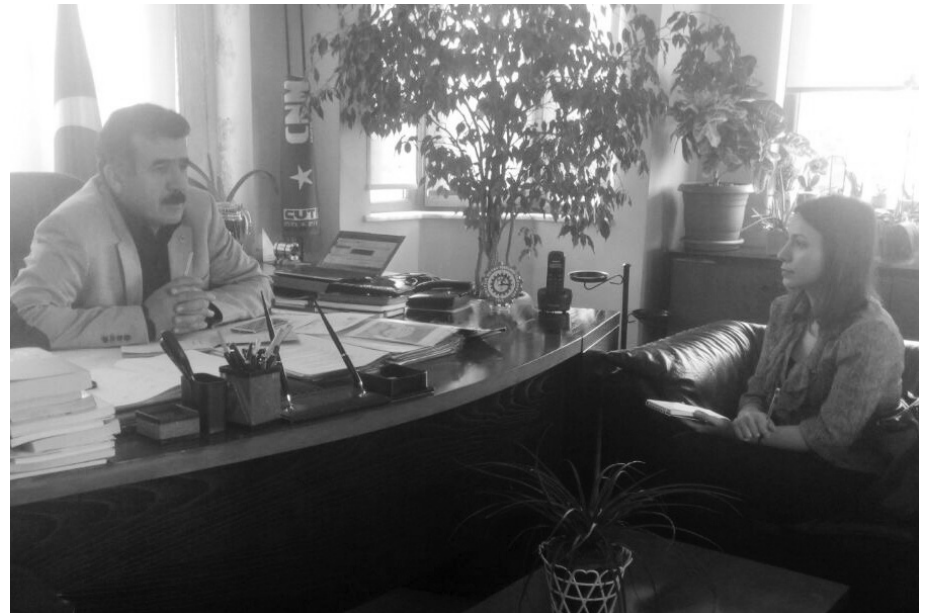
Yani diyelim ki bugün on ana başlıkta işçi çıktığı zaman tazminatını alabileceğini onu sadece ve sadece on yılı doldurma gibi bir kriterle veya çok acil bir durumda ev alması gibi küçük bir parçasını veya emekli olduğu zaman alabileceği birtakım kriterlere dönüştürüyorsunuz.

Birincisi fon sistemi hem alacağı paranın azalmasına neden oluyor, hem de almayı zorlaştırıyor.

İkincisi bu zorunlu bireysel emeklilik sistemlerinin yatırıldığı şirketler aynı zamanda kıdem tazminatının da yatırılacağı şirketler olarak alt yapısı oluşturulmaya çalışılıyor. Bu da birçoğu yabancı olan şirketlerin, bu bireysel emeklilik şirketlerinin fonlanması anlamına geliyor. İş yerinde, patronun kıdem tazminatı yükü olmadığı için çalışanı her an çıkartılmaya hazır bir işçi pozisyonuna getiriyor. En büyük tehlikesinden birisi de güvencesizleştirme, mesela sendikalaşma gerçekleştirildiği zaman patron öyle toplu çıkışlardan korkuyor. Diyelim ki tazminatsız çıkartıyor risk alıyor. Faiziyle birlikte, sendikal tazminatıyla birlikte işe iadesini ödemeyi göze alıyor, alamıyorsa diyelim 50 kişinin tazminatı, bir de eski işçilerse bunlar büyük bir orana çıkıyor birden bire vermeye zorlanıyor yani o noktada patronu frenliyor. Öyle olunca kısmen de olsa iş güvencemizi ortaya çıkarıyor. O da ortadan kalkmış olacak ve işçi, patronun istediği gibi işten çıkartılabileceği bir duruma gelecek.

Bu patronlar açısından da riskli bir durum. İşçinin de sürekli olarak bir arayışı olacak, daha iyi bir iş bulduğu zaman anında bırakıp gidecek. Yani patron açısından riskli bir durum, işçi açısından da güvencesiz bir durum ortaya çıkabilir.

Yeni arayışlar içerisine giriyorlar. Yani o gün fon sistemi içerisinde çıkarmış oldukları taslakta bir sürü eleştirel yerler vardı. Onları düzeltmeye çalışıyorlar, sürekli işçilerin hoşuna gidecek propagandalar geliştiriyorlar. Şu an yeni propagandaları: "Herkesin alacağını dışında, herkes tazminatını alabilir", "Kıdem tazminatı almadan hiçbir şekilde çıkış olmayacak", "Fonlar alınacak" şeklinde söylemlerde bulunuyorlar. Tazminatsız çıkış hakları da patronlara veriliyor. Yani disipline etmek için işçinin iş yerinde tazminatın yanar korkusunun devam ettirilmesi sağlanıyor. Böyle tazminatsız çıkış olmayacak diye bir düzenleme yok.

Fona geçmek isteyenler geçebilir ama yeni işçilere kesinlikle fon üzerinden kıdem tazminatı değerlendirilecektir diye el altından bilgi sızdırıyorlar. Bu neyi amaçlıyor? Eski işçilerin mücadele hattı içerisinden uzaklaşmasını hesap ediyorlar. Fabrikadaki işçi şunu düşünecek "Nasıl olsa benim tazminatıma dokunmuyorlar, benim tazminatım da patrona kalsın. Ben de çalışmaya devam edeyim" bunu düşünüyorlar. "Eğer ben yeni gelecek işçi için tazminat konusunda eylemde bulunursam patron beni tazminatsız atar" korkusu ile çalışmaya devam ediyorlar. Aslında bu son derece tehlikeli bir durum, eski işçi ile yeni gelecek işçileri şimdiden bölmüş oluyorlar ve eski işçi şu tehlikenin farkında olmuyor, üç sene sonra fabrikalarda eski işçi kalmayacak veya paraya ihtiyacı olan işçi diyecek ki "Patron, sen benim tazminatımın bir kısmını ver, geri kalanı fona yatırmaya devam et". Çünkü fabrikalarda kredi kartlarından dolayı çok büyük bir kitle risk altında. Kredi borçlarını ödeyemiyorlar, aldıkları maaş ile harcadıkları arasında dengesizlik var. Kartlar harcamayı kolaylaştırarak ortamlar yaratıyor. Ama işçi aldığıyla bunu karşılayamıyor kart ile kart ödüyor ve şu anda işçilere böyle bir imkân sağlansa, çoğu tazminatını alır. Bu nedenle işçileri bölme, "işçilerin nasıl olsa paraya ihtiyacı var. Alır fona geçer" veya "eski işçiler 3-5 yıl sonra ayrılır fabrikalardan, emekli olur" gibi taktikler geliştirip yeni neslin tamamen fona geçeceği ortamı sağlamaya çalışıyorlar.

Fon sistemine girmekle de iş bitmiyor, Türkiye'de fonların akıbeti belli, çok risk var, devlet katkısı da olmayacak bana göre çünkü özel bir şirket veya fonun garantisini devlet üstlenmez. Oranın battığını, birtakım sahtecilik yaptığını düşünürsek, devlet hiçbir zaman garanti olmaz. Garantisiz bir fon sisteminde ise yarın ne olacağı belli olmayan bir düzen içine girebilir, tazminat sistemi de bu şekilde ortadan kaldırılmış bir hak haline gelebilir. Onun için bugünkü sistemin güçlendirilerek devam ettirilmesi gerekir ve bu konuda mutlaka işçilerin tehlikenin farkında olarak, yalan vaadi olanlara karşı bir refleks ortaya koymaları gerekir.

yenidünya: Gözlemediğiniz kadarıyla genel olarak işçilerin ve üyelerinizin kıdem tazminatının fona devredilmesine yaklaşımı nedir?

Adnan Serdaroğlu: Tabii, bizim üyelerimiz olan işçiler, bu konuda duyarlı hâle getirilmiş durumda. Bizim üyelerimizde sorun yok ama bizim üyelerimiz dediğim

Türkiye'de 14 milyon SGK kapsamındaki işçinin çok küçük bir parçası. Sendikaların hepsinin bu eyleme karşı refleks gösterdiğini varsayarsak hâlâ büyük bir kitlenin dışarıda kaldığını görürüz.

Taşeronda çalışan işçi "nasıl olsa alamıyorum, fonda olsun ki oradan alabileyim" diyor. Onlara da anlatmak lazım, sen durumunu daha iyi noktaya getirmek için farklı formüller düşünmüyorsun, milyonlarca işçinin hakkını ortadan kaldıracak projeye destek veriyorsun. Yarın bir gün bu hakkının ortadan kaldırılmayacağını nereden biliyorsun?

O anlamda işçilerde bir dağılıklık mevcut. Hak-İş dediğimiz o yandaş konfederasyon, onunla yarış yapan Türk-İş konfederasyonu, bunlar tamamen hükümete payanda haline geldiler. Şimdi Türk-İş çıkmış "30 gün bizim kırmızı çizgimizdir. 30 günün altındaki tazminat hesaplamalarına biz asla sıcak bakmayız" diyor. Önce fon kırmızı çizgileriydi, sonra 30 güne dönüştürdüler.

Hükümet 30 günü çıplak gün üzerinden yapıyor. Kıdem tazminatı hesaplamalarında, işçinin patronundan aldığı paranın tamamı değerlendirilir. İkramesi, sosyal hakları, servis parasından yemek parasına kadar hepsi tazminat hesaplarına katılır. Sadece çıplak ücret ile hesap yaptığımız zaman en az yarı yarıya düşüyor, yani yüzde 4'lere, yüzde 4.5'lara düşüyor. Hükümet de, Türk-İş'in bu çaresizliğini görüyor, aslında omuz vermiş gibi gösteriyor 30 gün alacak diye. 30 günün bile ciddi derecede hak kayıplarına yol açtığını Türk-İş anlatmıyor, "30 gün kaybımız yok" diye düşünüyorlar. Bunun yanında kıdem tazminatı tavanı toplu sözleşmelerle arttırılabiliyor. Şu an kıdem tazminatı tavanı yaklaşık 4500 lira civarında, 4500 lira alamayan milyonlarca işçi var. Türkiye'de bu ücretten aşağıda yaklaşık 8 milyon işçi var, asgari ücret ile çalışıyor. Asgari ücretin karşılığı yıllık asgari ücret kadardır, bilemedin 1500 lira yani. Birçok iş yerinde kıdem tazminatı tavanına yetmesi için işçilerin, 30 gün üzerinden değil, 45 gün üzerinden hesaplanması gerekiyor. İşçinin alacağı 2000 lira ise siz onu 4000 liradan hesap ettiriyorsunuz. Diğer türlü tavanın çok altında kalıyorsunuz. Şimdi onların da hakları ortadan kalkacak. Yani toplu sözleşmelerle kazanılmış olan haklar da ortadan kalkacak.

Biz sendika olarak zorunlu bireysel emeklilik olsun, kiralık işçilik olsun mücadelemizi veriyoruz. Olabildiğince sokakta kendimizi göstermeye çalışıyoruz, rahatsız edebildiğimiz kadar ediyoruz. Yetişmediği ve gücümüzün yetmediği

zaman da alanı daraltıyoruz. Biz üyelerimizi düşünüyoruz. Mesela bizim daha önce telafi çalışmalarını içeren bazı başlıklarımız vardı. Biz o telafi çalışmasını toplu sözleşmelere sokmadık. Onun sonrasında kiralık işçiliği geçirdiler, biz hiçbir fabrikamızda kiralık işçi çalıştırmalarına izin vermiyoruz, İŞKUR ve istihdam büroları üzerinden kiralık işçi çalıştırılmaz diye madde koyuyoruz. Zorunlu bireysel emeklilik için bir sürü mücadele verdik. OHAL süreci içinde geçirdiler o yasayı. Biz bütün üyelerimize taslaklar hazırladık, yazılar hazırladık. Şu ana kadar, işyerlerimiz kademeli olarak tamamen zorunlu bireysel emeklilikten ayrıldılar. Bundan sonra gelecek olanlar da ayrılacak.

Kıdem tazminatı konusunda biz yine söyleyeceğimizi söylüyoruz. Bu ülkede Birleşik Metal-İş Sendikası yine sokak çocuğu olacak. Sendikal hareketin sokak çocuğu olmaya devam edecek. Yine mücadele edeceğiz, gerekirse iş bırakacağız. Bütün kurullarımızda bunları tartışacağız işçi arkadaşlarımızın hassasiyetini ölçeceğiz, planlamalarımızı yapacağız. Şalter indirme de dahil hepsini yapacağız.

"Mücadele edeceğiz, gerekirse iş bırakacağız. Bütün kurullarımızda bunları tartışacağız işçi arkadaşlarımızın hassasiyetini ölçeceğiz, planlamalarımızı yapacağız. Şalter indirme de dahil hepsini yapacağız."

yenidünya: Bütün işçilerin sorunu tabii. Başka sendikalarla bir araya gelmek için bir şeyler düşünüyor mu Birleşik Metal-İş?

Adnan Serdaroğlu: Şimdi DİSK'te sorun yok aslında. Tabii DİSK'te de sorun var, diyelim ki DİSK'te sorun olmasın. Ama zoraki üye yapılmış, üye sayısı anlamında devasa konfederasyonlar da duyarsız.

DİSK'in içerisindeki bu meseleye duyarlı birkaç tane sendikayla belki olayı başlatabilirsin ama ilelebet sürdüremezsin. Bizim görevimiz insanları duyarlı hâle getirip bir şeylerin yapılabileceğini gösterebilmek. "Grevinizi yasaklıyoruz" dediler. Biz dedik ki "Sizin grev yasağınızı tanımıyoruz!" Şimdi cam işçilerinin de, Kristal-İş'in de aynı şeyi yapması lazım. İşte biz gösterdik. Kristal-İş: "Ben sizin yasağınızı tanımıyorum, 26'sında greve çıkıyorum" diyecek.

Kıdem tazminatı konusunda da biz çağrımızı günlerdir, aylardır ya-

pıyoruz. Diyoruz ki gelin el birliği içerisinde bu sürece göğüs gerelim, karşı çikalım, duvar örelim, şalter indirelim. Biz yine yapacağımızı yapacağız. Belki oralar bu mücadelede destek verir, bu ateşi büyütebiliriz, gezi süreci gibi bir süreç yaratabiliriz. Çok büyük bir reaksiyon ortaya çıkartılabilir. Onu ilmek ilmek örnek lazım.

Yapabilirsek Türkiye işçi sınıfı tarihinde yeni 15-16 Haziranlar yaratmış oluruz.

Toplu sözleşmede yapmaya çalışıyoruz. Toplu sözleşme kazanılmış haklarla birlikte 30 gün içerisinde veya 45 gün içerisinde neyse aynen devam edecek. Toplu sözleşmelerle o hakkı sürdürmeye çalışacaksınız, patronlara böyle baskı oluşturacaksınız. Yani her şey aslında Türkiye'deki sendikal hareketin güçsüzlüğüne, birbirleri ile ilişkilerin olmayışına bağlı.

Herkesin kendine göre üstlendiği bir misyon var. Herkes kendine bir pozisyon belirlemiş. Memur Sendikaları Konfederasyonu üye sayısı otuz binden bir milyona geldi. Hükümet kamudaki bütün çalışanları zorla Memur-Sen'e üye yaptı. Memur-Sen gelip de hükümete karşı bir mücadele içerisine girer mi?

Hak-İş hükümetin şu an sözcüsü olmuş, ne derlerse sözünü bitirmeden o tamamlıyor. Hükümete karşı aleyhte bir şey yapmıyor, zaten kendisi de söylüyor biz fonun taraftarıyız diyor. Bunu nasıl mücadelenin içine sokacaksınız?

Türk-İş afedersiniz kıvrıp duruyor çünkü söylediklerini reddeder bir pozisyona düşmüş. Tüm bunların karşılığında siz sendikaları nasıl bir araya getireceksiniz? Hepsinin misyonu farklı.

Mesela sarı sendikalar Türk-Metal, fabrikalarda Ford'da besleyip büyüttüğü patronuna karşı fabrikada iş durduracak. Bunu yapması mümkün değil ki anında fiskeyi vururlar, atarlar fabrikadan. Bu anlamda üstlendiğimiz işleri siz la-yığıyla yerine getiremiyorsanız tarihsel özelliklerine göre sürdürüyorsanız muktedirlerin, patronların söylediklerini yapmak zorunda kalırsınız. Bugün bunların düştüğü durum bu. Oralardan beslendiler ve bu beslenmeyi devam ettirmek için karşı çıkamıyorlar.

Bugünkü siyasi iktidar da muhafet olsun istemiyor herkes benim ağzıma baksın istiyor. Buna göre de geleceği şekillendiriyor. Siyasal konjonktüre uygun olmayan tipleri de ortadan kaldırmaya çalışıyor. Ya bana uyacaksın, ya da ben seni kendime uyduracağım diyor. Gideceksin buradan diyor. Kaç tane gazeteci çekti gitti. Barcelona'da

bile son bir yıl içerisinde binlerce Türk ev almış bunlar medyada çıkan haberler. Biz de oralara gidince çokça bunlara şahit oluyoruz. Yani artık insanlar ülkeden ümidi kesmiş durumda. Ak trollerin dışındaki büyük bir kesim. Tabii onlara da bırakmak gerekmiyor mücadele vereceğiz.

Hükümete biat eden bir sendikal hareket, bir de karşı çıkan sendikal hareket var. Bu karşı çıkan sindirmek için her şeyi yapıyorlar. Bizim Reno örgütlenmemizde Cumhurbaşkanı da dahil işin içine girmeyen kalmadı. İnsanların emdiği sütü burnundan getirdiler. 500-600 işçiyi tazminatsız attılar. Birçok işçiyi zorla mobbing yaparak, psikolojik baskı yaparak kendilerinin çıkmasını gerçekleştirdiler. Bir sürü insanı aldılar zorla, diğer sendikaya üye yaptılar yani karşılıklı alışveriş yaparak, kazan kazan sistemi ile sermaye, hükümet ve sarı sendikalar iş birliği ile bu düzeni devam ettirmeye çalışıyorlar. Biz de direnmeye çalışıyoruz.

Artık toplumun ya da hedef kitlemizin nerede saf tutması gerektiğini görmesi gerekiyor. Umut, aynı hedeflere yürüyen insanların birlikte saf tutmasıdır. Eğer bunu gerçekleştiremezsek ezip geçiyorlar. Bunun yolu da herkesin bütün işçiler açısından söylüyorum -artık konfederasyonlara söyleyecek sözümüz yok onlar teslim olmuşlar. Onlar gücünün karşısında teslim olmuşlar, secde ediyorlar. İşçilerin bu işi görmesi lazım, tabandan örgütlenme bu konuda duyarlı kesimler varsa, bir hareket başlamışsa da onu güçlendirme, o ateşin altına yeni odunları atarak bir aydınlık yarın yaratma çabası içerisinde olması lazım. Karanlık günlerden aydınlık günlerin oluşmasını bugünkü yoksul halk ve işçi sınıfı oluşturmaya çalışacaktır. Biz kendi üzerimize düşeni yapmaya çalışıyoruz bu konuda.

yenidünya: Bu süreçte sınıf mücadelesini omuzlayacak öncü sendikalarından birisi de Birleşik Metal-İş Sendikası olarak görünüyor. Kıdem tazminatları konusunda da bir şey başlatabilirsiniz. Eminim kitleler buna destek vermek için elinden geleni yapacaktır. Herkes bunun bir parçası olmak ister. Çünkü çok önemli bir adım işçi sınıfı için.

Adnan Serdaroğlu: Kıdem tazminatı işçinin şu anda elinde kalan temel haklardan biri. Son haklardan biri, bu hak da giderse işçinin on yıllardır verdiği mücadeleye kazanmış olduğu hiçbir hak elinde kalmayacak.

Aslında bunlar bize geçmişin bıraktığı miraslar değil. Gelecek

olanların elimizdeki ödünç kazanımlarıdır. Biz bu mirası harcama lüksüne sahip değiliz. Bize verilen ödünç kazanımları onlara vermemiz anlamında hareket etmememiz gerekiyor. Bizden sonraki nesillere de teslim etmemiz gerekiyor. Çünkü bu haklar belki kan dökülerek, işinden olunarak, bir sürü mücadele verilerek, hapishanede işkence görülerek kazanılmış haklar.

Türkiye’de bir sendikal hak bile nelere mâl oluyor. İşte geçen hafta iş yerinde örgütlendik, on beş işçiyi çıkardılar. Şimdi onların müzakeresini yapacağız. Eylem başlattık, görüşmelere devam ediyoruz. Geri aldirtmaya uğraşyoruz.

70 yıl önce, 80 yıl önce kazanılmış bir hakkı bile bugün kullanmakta zorlanıyorsun. Niye, patronlar daha çok para hırsıyla hareket ediyor, ikincisi yasal düzenlemeler yeterince önleyici değil, üçüncüsü hükümet ve sermaye iş birliği yapıyor ve senin tamamen köle gibi çalışmanı istiyor.

Kıralık işçileri kim çıkardı? Hükümet. Hükümet demek ki sermaye ile işbirliği yapıp kiralığa çıkarıyor, seni köle gibi çalıştırıyor.

Kıdem tazminatını hükümet niye senin lehinde düşünsün. Kıralık işçiliği yapan, kıdem tazminatını hayli hayli yapar. Çünkü kıralık işçilikte kıdem tazminatı diye bir şey yok. Nerede çalıştın belli değil, hangi iş kolunda olduğun belli değil, sendikalaşıp sendikalaşmayacağın belli değil, -iş kolunu bilmiyorsun- senin sigorta primlerin yatırılıyor mu belli değil. Hükümet tazminatımı daha iyi yere getirmeye uğraşılıyor demek, hükümet benim tazminatımı düşünüyor demek kadar cahilce bir düşünce olmaz. Biz farkındalığı yükseltmeye çalışıyor ve çalışacağız. Diliyoruz ki insanlar da farkında olur bu işin.

yenidünya: Emekçiler açısından unutulmaması gereken Birleşik Metal-İş’in tarihine baktığımızda da 15-16 Haziran’daki yeri unutmadan tabii, öncülük etmesi gerektiğini düşünüyorum ben de.

Adnan Serdaroğlu: Yapacağız tabii, bizim de görevimiz bu. Biz Kemal Türkler’in bıraktığı bir sendikada görev yapıyoruz, kolay değil tabii, kolay değil o sorumluluğu taşımak.

yenidünya: Zamanınızı aldık teşekkürler.

Adnan Serdaroğlu: Yok estağfurullah, zaman zaman biz de içimizi döküyoruz.

röportaj: nurdan aktaş
fotoğraf: atakan vurun

Faşizme Karşı Zafer Günü ve Birleşik Cephe

şener atas

Rus takvimine göre 9 Mayıs, Avrupa’ya göre ise 8 Mayıs Dünya Zafer günü. 1939’dan 1945’e kadar süren İkinci Dünya Savaşı birçok milletten insanın canına mal oldu. Yakılıp yıkılan şehirler ise cabası. Başta Almanya’da Hitler’in, finans kapitali arkasına alması (bir başka deyişle finans kapitalin Hitler’i başa getirmesi); İtalya, Japonya, Macaristan, Romanya ve Bulgaristan’da militarist-faşist yönetimlerin başa gelmesi 70 milyonun üzerinde insanın ölümüne neden oldu.

Emperyalistlerin dünyayı paylaşma hevesiyle başlattıkları İkinci Dünya Savaşı, 1945’in 8-9 Mayıs’ında Hitler Almanya’sının başını çektiği blokun yenilmesiyle son buldu. İnsanlık başta Sovyetler Birliği’nin ve bu uğurda canını veren birçok milletten milyonlarca vatansızın canı pahasına direnişle kurtuldu. Dolayısıyla bu direnişteki asıl övgüyü Sovyetler Birliğine ve yüreği sosyalizm için atan direnişçilere atfetmek, onlara methiyeler dizmek de son derece doğal.

Peki faşizm nasıl yenildi?

Bu sorunun en kestirme cevabı herhâlde sosyalistlerin kararlı direnişi sayesinde olur. Doğru bir yanıt olmasına rağmen bu kısa cevap sosyalistlerin cephe politikalarından bihaber olanlar için tehlikeli çıkarımlar içeriyor.

Bir ülkede sosyalizmin beyaz ve kızıl olmak üzere iki karşıt gücün bir meydan muharebesinde cenk eylemesi sonucuyla kurulacağını hayal edenlerin 1917 Ekim Devrimine giden süreçte sosyalistlerin izledikleri taktiklerden hiç haberleri olmayabilir. Benzer bir şekilde İkinci Dünya Savaşında da sadece sosyalistlerin ve faşizm yanlısı orduların savaştığını düşünebilirler. Dolayısıyla faşizm tehlikesine karşı da yaşasın sosyalizm nidaları ile cephe politikası yürütüyor olabilirler. Bu söylemler tabii ki çocukluk hastalığına tutulmuş ve geniş kitlelere hitap etmekten yoksun çevrelerde alkışlarla karşılanacaktır. Fakat dünya komünist hareketinin 1935’te yapılan yedinci Komintern kongresiyle öne çıkardığı “savaşa ve faşizme karşı birleşik cephe” siyasetiyle uzaktan yakından bir benzerliği olmayacaktır.

Cephe politikası ve emperyalizm

Eğer ki faşizmin emperyalizm ile olan göbek bağına kabul ediyorsak ve eğer ki asıl savaşımızı faşizmi besleyen emperyalizme ve onun taşaronlarına karşı vereceksek cephe hattını kimlerle ve nasıl öreceğimizi kavramak önemli. Yine burada çocukluk hastalığına tutulmuş çevrelerde cephenin sadece sol, sosyalist, ilerici kesimlerle kurulacağı sanısı ortaya çıkacaktır. Cephe politikasından çok birebir kendi gibi olmayanları ötekileştiren hatta daha da ağırlığını söyleyelim kendinden olmayanları cephenin öbür yanına iten bu anlayış, bırakın faşizme karşı mücadele vermeyi, dolaylı yoldan faşizmin ekmeğine yağ sürecektir.

Basit bir terazi denklemine olduğu gibi cephe politikası karşı tarafı zayıflatarak örülür. Emperyalizmin tehdidi altında olan bir halk, ancak antiemperyalist bir çizgiyle bir araya getirilebilir. Antiemperyalist hattı güçlendirmek için de o an için kitlelerin kafasında bir anlam ifade etmeyen hedefler yerine geniş bir cephenin oluşmasına olanak sağlayacak antiemperyalist söylemleri ön plana çıkarmamız gerekir.

Mustafa Suphi, Hasan Tahsin, Sütçü İmam ve adını artıramadığımız, her biri farklı ideolojik hattın örnekleri olarak Kurtuluş Savaşında yer almış isimleri düşündüğümüzde ülkemizde verilen antiemperyalist mücadeleden dersler çıkarabiliriz. Sütçü İmam bir din görevlisi, Mustafa Suphi ise TKP lideri. Emperyalizme karşı mücadele verirken ortak düşman karşısında halkı bir arada tutan tavır aramızdaki farklılıkların dillendirilmesi değil, hedefin belirginleştirilmesidir.

Özellikle içinden geçtiğimiz bu dönemde sosyalistlerin izlediği cephe politikalarından bahsetmemek, 9 Mayıs Faşizme Karşı Zafer Günü’nün anlamına da uymayacaktır.

Çayda da dışa bağımlılık artıyor

Türkiye, 2016'da 253 bin ton kuru çay üretirken çay ithalatına 44 milyon dolar ödedi. Kaçak yolla ülkeye giren çay miktarı 35 bin tonu buldu. Bir gram çay üretmeyen İngiltere ise dünya pazarına yön veriyor.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, Türkiye'de 1 milyon 350 bin ton çay üretildiğini ve 1 milyon üreticinin geçim kaynağı olduğunu açıkladı.

Bayraktar, "Türkiye'de bir yılda tüketilen çayın 135 bin tonunu ÇAYKUR, 125 bin tonunu özel sektör, 35 bin tonunu yabancı menşeli çaylar oluşturmaktadır. Uluslararası boyutta bir çay firmamız yok. Bu rolü ÇAYKUR üstlenmelidir. Sadece iç piyasayı düşünmemeli, tüm dünya piyasasını hedeflemelidir" dedi.

Avantajı değerlendirilmiyor

Bayraktar, 2016 yılı verilerine göre 764 bin dekar alanda 213 bin üreticinin çay tarımıyla uğraştığına vurgu yaparak şunları söyledi: "Ülkemizde 1 milyon 350 bin ton yaş çay üretiliyor. Gerek ekolojik, gerek coğrafi koşullar nedeniyle Doğu Karadeniz bölgesinde hiçbir suretle kimyasal ilaçla mücadele yapmaya gerek duyulmamaktadır. Çayımızın tarım ve sanayinde kimyasal ilaç ve katkı maddesi kullanılmadan üretilmesi çayımızı daha değerli hâle getirdiği gibi organik çay tarımı için de önemli bir avantajdır. Bu avantajdan gereği gibi istifade edilmelidir."

Çay beklemez

Hasadı başlayan çayda henüz fiyatın açıklanmadığını söyleyen Bayraktar, "Bölgenin iklimi ve coğrafi yapısı nedeniyle, oldukça zor şartlar altında çay hasadı yapılmaktadır. Hasat edilen yaş çayın bekletilmeden işlenmesi gerekiyor. Ürünün aynı anda hasat olgunluğuna gelmesi alımları daha önemli hâle getiriyor. Çay alımlarının, ürün kalite kaybına uğramadan ve üreticilerimiz mağdur edilmeden yapılması çok önemlidir" dedi.

Kaçak çay girişleri engellenmeli

Bayraktar: "Ülkemize yurt dışından gelen çaylar, zati eşya muafiyeti, yolcu beraberli hediye eşya muafiyeti, ithalat ve kaçak yollarla gelmektedir. İthal ürünlerin girişinin zorlaştırılması bakımından

çayda uygulanan gümrük vergisi oranı yüzde 145'dir. 2016 tarihli Çay Sektör Raporu'na göre, çay sektörünü olumsuz etkileyen en önemli faktörlerden biri yabancı menşeli çaylardır. Üstelik tüketilen yabancı menşeli çayların yüzde 90'ı vergisiz ve gayriresmî yollardan yurda girmiş çaylardan meydana gelmektedir. Özellikle Güneydoğu Anadolu, Doğu Akdeniz ve Doğu Anadolu bölgelerimizde sınır illerinde yoğunlukla yabancı menşeli çaylar tüketilmektedir. Gerekli tedbirler alınarak gayriresmî yollarla ülkemize çay girişi kesinlikle engellenmelidir. Kaçak olarak ele geçirilen çaylar imha edilmelidir" dedi.

ÇAYKUR korunmalı

Bayraktar, sözlerine şöyle devam etti: "Artık kurumlar, şirketler ülke hudutlarıyla kendilerini sınırlamıyorlar. Tüm dünya piyasasını hedefliyorlar. Doğu Karadenizli üreticimizin en büyük güvencesi ÇAYKUR, korunmalı, sermayesi güçlendirilmeli, küresel bir oyuncu hâline getirilmelidir. İngiltere, bir gram bile çay üretmeden tüm dünya çay piyasasını, şirketleri aracılığıyla yönlendiriyor. Çayı, Hindistan'dan, Sri Lanka ve Kenya'dan alan, hatta o ülkelerde çay tarımı yapan ve işlediği çay ürünlerini markalar yaratarak tüm dünyaya satan İngiliz şirketleri, bu işten milyonlarca dolar gelir sağlıyor."

İthalat artıyor

Sözlerine, dünyadaki çay alanlarının yüzde 2'si Türkiye'de, üretimin yüzde 4.1'ini ülkemiz yapıyor diye devam eden Bayraktar: "Çay alanlarında Çin, Hindistan, Sri Lanka, Kenya, Endonezya, Vietnam, Myanmar'ın ardından sekizinciyiz. Çin, Hindistan, Kenya, Sri Lanka, Vietnam'ın ardından dünyanın altıncı büyük çay üreticisiyiz. Dev nüfuslu ve çay üretimi ancak tüketimlerine yeten Çin ve Hindistan'ı hatta Vietnam'ı dışarıda bırakırsak, ihracat potansiyeli açısından önümüzde sadece iki ülke, Kenya ve Sri Lanka var. Buna rağmen, 2016 yılında 6 bin 119 ton çay ihraç edebildik ve 28,6 milyon dolar döviz geliri sağladık. Buna karşın 16 bin 187 ton çay ithalatına 44,3 milyon dolar döviz ödedik" dedi.

Esnaflar 2017'ye kötü başladı

Yılın ilk dört ayında 37 bin 743 esnaf kapısına kilit vurdu. Geçen yılın aynı dönemine göre kapısına kilit vuran esnaf sayısında 1144 adetlik yani yüzde 3.1'lik artış söz konusu.

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu TESK verilerine göre en dramatik yükseliş ise sicilinde değişikliğe giden esnaf sayısında yaşandı. Geçen yıl 164 bin 569 esnaf sicil değişikliğine giderken bu yıl bu sayı yüzde 264 artarak 600 bin 969'a dayandı.

Bu yılın ilk dört ayında yeni tescil yapılan esnaf sayısı ise düşüş gösterdi. Geçen yılın ilk dört ayında 100 bin 859 esnaf tescil işlemi yaparken bu yılın aynı döneminde bu sayı 94 bin 39'a geriledi.

Ocak 2017'de Türkiye genelinde esnaf sayısı Ocak 2016'ya göre 204 bin (yüzde 10.2) azalarak 1 milyon 807 bine geriledi. Mevsimsellikten arındırılmış değerlere bakıldığında Aralık 2016'ya göre esnaf sayısı 177 bin azaldı.

Kapanan kapatana

Yılın ilk dört ayında kapanan esnaf ve sanatkarların 8 bin 151 tanesi Marmara Bölgesi'ndeki illerde yer alıyor. Bu sayı ile Marmara en fazla esnafın iflas ettiği bölge durumunda. Sadece İstanbul'da dört ayda iflas bayrağını çeken esnaf sayısı 3 bin 256'yı buldu.

Yine aynı dönemde aralarında Ankara, İstanbul, İzmir'in de yer aldığı ilk büyük beş ilde kapanan esnaf sayısı ise 10 bine dayandı. Beş büyük ilde kapanan esnaf sayısı 9 bin 768 oldu.

SGK verilerine göre Türkiye genelinde esnaf sayısı Ocak 2017'de geçen yılın aynı dönemine göre 204 bin (yüzde 10.2) azalarak 1 milyon 807 bin oldu. Mevsimsellikten arındırılmış değerlere bakıldığında Aralık 2016'ya göre esnaf sayısı 177 bin azaldı. Son bir yılda esnaf sayısı en fazla (60 bin) İstanbul'da azaldı. İstanbul'u; Ankara, Antalya, İzmir ve Bursa takip etmiştir. Oransal olarak bakıldığında esnaf sayısı en hızlı (yüzde 21.4) Şırnak'ta azaldı.

Şırnak'ı; Adıyaman, Zonguldak, Hakkâri ve Ankara takip etti. SGK verilerine göre ise 2017'nin ilk ayında esnaf sayısı en hızlı azalan il sokağa çıkma yasaklarıyla gündemden düşmeyen Şırnak'ta yaşandı.

Borç batağına giren ve işini döndüremeyen binlerce esnaf iflas bayrağını çekerken bu alanda çalışan binlerce kişi de işsiz kaldı.

Kırmızı mercimek de artık ithal ediliyor

Türkiye'de halkın yoğun tükettiği bakliyat ürünleri arasında yer alan mercimek artık ithal ediliyor. Son altı yıllık dilimde (2010-2016 yılları arasında) kırmızı mercimek ithalatı yüzde 175 oranında arttı. Yerli kırmızı mercimeğin üretiminde ciddi bir üretim kaybı yaşandığını kaydeden bakliyat üreticileri, devletin bakliyat ve mercimekte yeni bir düzenleme yapmasının şart olduğunu vurguladılar.

Daha kaliteli

Yerli çiftçinin çeşitli nedenlerden dolayı yerli kırmızı mercimek üretmekten uzaklaştığını, bunun sonucunda sofralarda daha kaliteli ve besleyici olan yerli kırmızı mercimeğin yerini ithal kırmızı mercimeğin aldığını kaydeden üreticiler, üretim için desteklenmesi gerektiğini şu sözlerle dile getirdiler: "Çiftçimize yerli kırmızı mercimek üretimi için destek olunması gerekli. Biz bu konuda üzerimize düşen görevleri yapmaya hazırız. Yerli kırmızı mercimeğimize sahip çıkmamız gerekli. Üretim düşse de yerli kırmızı mercimekten asla vazgeçmeyeceğiz. Yerli kırmızı mercimek hem daha lezzetli, hem de besinsel açıdan daha üstün özelliklere sahip. Anadolu'da doğan, Anadolu'nun bereketli topraklarında yetişen ürünlere sahip çıkacağız"

İlerici Gençler Derneği 1 Mayıs'ta alanlardaydı!

İşçi sınıfının Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü olan 1 Mayıs, 2017'de de Türkiye'nin birçok yerinde işçiler, emekçiler ve emek dostları tarafından kutlandı ve mücadeleyle anıldı.

Gebze mitingi

Her zaman olduğu gibi işçi sınıfının yanında yerini alan İlerici Gençler, 1 Mayıs'ı bu yıl da işçi sınıfının yoğun yaşadığı Gebze bölgesinde kutladı. Yürüyüşte sık sık "Yolumuz işçi sınıfının yoludur" sloganını yükselten İlerici Gençler Derneği 1 Mayıs'ı işçi sınıfıyla iç içe geçirdi. İşçiler vatan, cumhuriyet ve emek için mücadeleye çağrıldı.

İlerici Gençler Gebze'de saat 10.00'da buluştu. Trafo meydanından kortejler oluşturularak Gebze Kent meydanında bulunan miting alanına halaylarla, türkülerle ve sloganlarla yürüldü. Gebze Sendikalar Birliği'nin düzenlediği mitingde burjuvazinin ve iktidarın emeğe saldırıları, kıdem tazminatına el konulmaya çalışılması, kiralık işçi yasası ve taşeronlaşmanın artarak devam etmesi gibi konulara değinildi. İşçi sınıfı eylem alanında türkülerle halaylarla mücadeleye

davet edildi. Binlerce emekçinin ve emek dostunun katıldığı miting konserden sonra bitirildi.

Ankara mitingi

Ankara'da 1 Mayıs mitingi Kolej meydanında yapıldı. İlerici Gençler 1 Mayıs için Ankara Üniversite Cebeci Kampüsünde saat 11.30'da buluştu. Ankara Üniversitesi öğrencileri ile birlikte sloganlarla, marşlarla Kolej meydanına yüründü. Ankara 1 Mayıs Mitingi'ne katılım geçen seneye göre daha yoğundu.

Tarsus eylemi

1 Mayıs'ta Tarsus'ta Cumhuriyet meydanında eylem düzenlendi. Güvenlik gerekçesiyle yürüyüşe izin verilmeyen Tarsus'ta emekçiler ve emek dostları Cumhuriyet meydanında buluştu. İlerici Gençler'in de katıldığı eyleme çok sayıda siyasi parti, dernek ve kurum destek verdi.

1 Mayıs'ın ardından

Emperyalizmin eliyle bombaların patlatıldığı, kitlelerin sindirilmeye çalışıldığı bir dönemde 1 Mayıs 2016'da sadece öncüler diyebileceğimiz

bir kesimle 1 Mayıs'ta alanlardaydık. Geçen seneden bu yana ülkemizde, bölgemizde ve dünyamızda çok yoğun değişimler yaşanıyor. Sadece geçen yıldan bu yana yine ABD'nin tezgâhladığı 15 Temmuz Darbe Girişimi'ni ve toplumu emperyalizmin saldırısına karşı ikiye bölen Başkanlık Referandumunu yaşadık. Bu 1 Mayıs'ta ise geçen seneye göre çok daha kalabalık kitlelerle sokaklardaydık. 1980 askerî darbesinden sonra birçok yerde ilk kez 1 Mayıs kutlandı. İşçiler, emekçiler, gençler, kadınlar kısacası Türkiye halkı gericiliğe, vurgunculuğa ve savaşa son dedi.

Tüm dengelerin değiştiği, emperyalist saldırıların olduğu kadar devrimci olanakların da arttığı bugünlerde biz gençlere çok iş düşüyor. Kitlelere ulaşmak, sesimizi daha gür çıkarabilmek ve yılmadan, bıkmadan, usanmadan örgütlenmek görevi önümüzde duruyor.

Emperyalizmin saldırılarına karşı vatani, gericiliğe karşı cumhuriyeti ve sermayeye karşı emeği koruyacağız.

3 Fidan anıldı

68 kuşağı gençlik hareketinin önderlerinden Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan, Yusuf Aslan ölüm yıldönümlerinde birçok ilde düzenlenen eylem ve etkinliklerle anıldı.

Bağımsızlık ve sosyalizm mücadelesi ile simgeleşen 68 kuşağının ölümsüz önderleri unutulmadı.

3 Fidanı anmak için İstanbul Taksim'de gençlik örgütleri eylem örgütledi. Taksim AKM önünde saat 17.00'de bir araya gelen üniversite öğrencileri sloganlar ve alkışlar ile Dolmabahçe'ye yürüdü. Yürüyüşte sıklıkla "Katil ABD, Ortadoğu'dan defol" sloganı atıldı.

Dolmabahçe'de 3 Fidan için yapılan saygı duruşunun ardından basın açıklaması okundu ve karanfil bırakıldı.

Basın açıklamasında emperyalistlerin çıkarları için şiddetlendirilen savaşın bölgemizi sardığı ve tüm pisliği ile yüzünü gösterdiği; bombaların patladığı, halkın iradesinin görmezden gelindiği, üniver-

sitelerin abluka altına alındığı bir dönemden geçildiği vurgulandı. Halka, emekçilere, öğrencilere karşı topyekûn bir saldırıya girişildiği vurgulandı.

Gençliğin önündeki en büyük sorumluluğun; bugün emperyalizm tarafından sonu gelmez iç savaşların sürdüğü bir bataklık hâline getirilmiş Ortadoğu'da, dört tarafında emperyalist üsler kurulmuş memleketimizde Denizlerin bize devrettiği antiemperyalizm bayrağını yükseltmek olduğu belirtildi.

Son emperyalist üs kapatılana, son Amerikan askeri çekilene, emperyalistlerle yapılan anlaşmalar bozulana, NATO'dan çıkana kadar mücadelenin süreceği ifade edildi.

İlerici Gençlik olarak katılarak destek verdiğimiz anma, basın açıklamasının okunmasının ardından sloganlarla sonlandırıldı.

İlerici Gençlik, bugün isimleri bile hatırlanmayan 71 cuntacılarının idam ettiği, sosyalizm ve bağımsız-

lık mücadelesinde kahramanlaşmış 3 Fidanı saygı ile anıyor.

Denizlere saygı duymak, ülkede ve bölgede emperyalizme karşı kesin, tavizsiz duruştan geçmektedir.

Bugün emperyalizmin özellikle içinde yaşadığımız coğrafyaya yönelik planlarına karşı antiemperyalizm şiarını yükseltmek hayati önem taşıyor. Demokratik, sosyal, hukuksal tüm kazanımlarımız emperyalizme karşı verilen mücadele ile bütündür. Tam bağımsız Türkiye özlemini mücadeleye dökmüş Denizlere saygı duymak, ülkede ve bölgede emperyalizme karşı kesin, tavizsiz duruştan geçmektedir.

YEMİN EDERİZ TUTSAK OLMAYACAĞIMIZA: SANDOR PETÖFİ

“Ey hürriyet için canını vermiş kahramanlar, beni de aranızda alınız”

Gerçek adı Aleksandr Petrovics olan Macarların dünyaca ünlü şairi Sandor Petöfi, 1823 yılında, Budapeşte'nin 110 km güneyinde bulunan Kiskoros kasabasında doğar. Babası, İstvan (Stephanos) Petrovics, bir köy kasabıdır. Baba tarafından gelen kalabalık ailesiyse, asimile olmuş Sırp kökenli bir ailedir. Annesi Maria Hruz, hizmetçilik yapan Slovak bir kadındır. Petöfi, çok düşkün olduğu annesine; “O şiir dolu bir kadındı. Ben onun koynunda küçücük bir bebekken, memelerinden sütle beraber şiir de emmişim. Gülüm-

semeyi, kavga içinde direnmeyi ve insanlar için göz pınarlarımın hep nemli kalmasını ondan öğrendim” diye seslenir bir şiirinde sonsuz bir saygıyla... Yoksul ailesiyle çok sık yer değiştirmek zorunda kalan Petöfi; Selmeç köyünde bir parça toprak ve ev edinmiş olan ailesinin yanında sonradan devam edemeyeceği okul günlerinde, izlediği gezici tiyatrolardan etkilenip bu mesleğe tutulur. Ancak bir sel felaketinde tüm malını mülkünü kaybetmiş babası, oğlunun bu girişimini desteklemez. Ailesinin tüm engellemelerine karşı, Petöfi gezici oyuncularla Sopron, Graz, Zagreb gibi bölgelerde bir zaman sahneye çıktıkdan sonra oradan ayrılıp 1839 yılında askerlik mesleğine girer. Tüm ülkeyi yürüyerek dolaştığı bu dönemde kendi dillerinde Schiller'i, Heine'i okumak için Almanca; Victor Hugo, Beranger ve Lamartine'i okumak için Fransızca, Alighieri Dante'yi okumak için İtalyanca öğrenir.

1840'lı yıllarda Petrovics yerine, Macarlara daha çok yakıştığını düşündüğü “Petöfi” adını kullanmaya başlar.

* - Viyana kuşatmasında Kara Mustafa Paşa'nın yenilgisi Avusturya'yı yöneten Habsbourg soyunun Avrupa'da bir anda prestijini arttırmış ve savruk, ulus bilincinden yoksun Macarları, Avusturya boyunduruğuna sokmuştu. 16 yaşında Macar ordusuna yazılan Sandor, böylece Avusturya ordusunun bir askeri olmuş, ancak burnundan sürekli kan gelmesi yüzünden iki sene sonra çürüğe ayrılmıştır.

“A Borozo” (Şarap), Petöfi'nin 1842 yılının Mayıs ayında yayınlanan ilk şiiridir. Bu şiir, Mihaly Vörösmarty, Jozsef Bajza ve Ferenc Toldy tarafından çıkarılan, seçkin edebiyat dergisi “Athenaeum”da yayınlanır. Ama bu ilk şiirde bir başkalık vardır. Bir kere seçilen konu Macar yüksek şiirinin seçtiği konulara hiç benzememekte ve sanki bir halk türküsü tadındadır. Şiir şarap içip eğlenen bir adamın gülünç hikâyesinden söz etmektedir. Dili de son derece sıradan ve herkesin hemen anlayabileceği kadar basittir. Soylu sınıfın aşağıladığı, sokak dili kalitesinde olmakla suçladığı bu şiir, ciddi şekilde etki yapar Macar şiirinin o güne kadar akıp gelen nehrine... Nehir bir anda bulanıverir bu henüz 19 yaşındaki alaycı şairin dizeleriyle... Petöfi'yle Macar şiirine başka bir koku gelmiştir sanki... Halk şiiri ve şarkılarının sıcak ve iddiasız samimiyetine bulanmıştır yeni şiirin yüzü... Şiirler dinç, açık, gerçekçi ve mizahi bir hınzırlık içindedir. Sade insanlar; öğrenciler, çobanlar, yoksul müzisyenler, serseriler, meyhane bekçileri, yani düpedüz halkın kendisi, konuşması, esprileri gelip şiirin başköşesine kurulmuştur. Macar Edebiyatına “irik realizm” adı verilen yeni bir sanat, yeni bir anlayış getirmiştir sanki bu dizeler...

Bu inatçı genç adam, bir meyhane kavgasını, Macar destanlarının ağır ve yapış yapış diliyle kaleme almış; böylece, ilk kez yüksek şiiri tarihin karanlığına göndermiştir. Aristokratik dilin sahteliği, yerini halkın çığlıklarına bırakmıştır artık.

1789 Fransız Devrimi sadece Avrupa'da değil, bütün dünyada özgürlük ve ulus bilinci kavramını getirmiştir yanı sıra. Macarların Osmanlı tutsaklığı yerini Avusturya tutsaklığına bırakmış, değişen hiçbir şey olmamıştır onlar için. “Kitaplı Sandor” lakabıyla tanınan Sandor Petöfi, devrim liderlerinin serbest bırakılması, basın özgürlüğü, yazarların tahliyesi ve sansürün delindiği bir halk hareketinin içinde bulur kendini. Ulusal kurtuluş için mücadele verilmeli, Tuna'nın iri balıkları Avusturya sarayının sofralarına gitmemelidir artık.

1844 yılı Kasım ayında, Peşte'de Vörösmarty'nin maddi ve manevi desteğiyle “Versek” adı altında ilk şiir kitabını yayınlar. Büyük Macar romancı Mor Jökai (1825-1904) ve şair János Arany'den (1817-1882) büyük destek görür. Bu arada genç şairler ile yazarları desteklemek ve onları korumak amacıyla “Tize k Târsaság” adlı edebiyat derneği kurar.

Ulusal ve ideolojik motifler, devrim ve özgürlük tutkusu Petöfi şiirinin derinlerinde gömülü olmasına rağmen, o, aşkın yüceliği hakkında da birçok şiir yazmıştır. Özellikle 1845 yılında, “Hüzün Yaprakları” adlı kitabında çokça yer alan bu şiirler, onun gizli sevgilisinin ölümünden duyduğu üzüntünün etkisiyle yazılmıştır görüşünde birleşir Petöfi üstüne çalışanlar”...

Tarih 15 Mart 1848'i gösterdiğinde Macar halkı, Avusturya sarayına savaş açar. Lider, hapisten kısa bir süre önce çıkmış Lajos Kossuth'tur. Fran-

sız Devrimi sloganının etkisiyle “Egyenlőség, Szabadság, Testvériség!” (Özgürlük, Eşitlik, Adalet) diye bağırılmaktadır tüm Macarlar. Sandor, neredeyse bütün Macaristan'ı yaya dolaşmak pahasına gönüllü asker toplar ve oldukça güçlü bir ordunun oluşmasını sağlamakta aktif olarak çalışır. Mart 1848 kalkışması, bir özgürlük savaşına dönüşür. Sandor Petöfi'nin en önde koştuğu bu savaşın başladığı gün; tam da 15 Mart 1848 günü yayınlanan “Talpra Magyar” adlı şiiri (Şu an Macar milli marşıdır bu şiir) bağımsızlığın parolası olur sanki...

“Ayağa kalk Macar, yurttur seni çağıran / Vakit geldi, ya şimdi, ya hiçbir zaman / Ya özgür olacağız, ya esir? Soru şu... Seçmemiz gerekir / Yemin ederiz tutsak olmayacağımıza!”

Tarihlerin karanlığında birer inci gibi parlayan halk hareketlerinden biri daha zafere ulaşır ve Avusturya sarayı, Macaristan'da bağımsız bir hükümetin kurulmasını tanımak zorunda kalır.

1848 Macar Devrimi'nin arifesinde yazılan bu şiir, Fransızların dünyaca ünlü “La Marseillaise” marşıyla karşılaştırılacak kadar önemli bir etki bırakır Macarlarda. “Feleségem es Kardom” (1848) adlı şiirinde de; eğer yurdunun özgürlüğü için savaşması gerekirse, bu uğurda eşini bırakıp kılıcına sarılacağını; çünkü yurdunun ve ulusunun bağımsızlığı ve özgürlüğünün her türlü duygunun, sevginin üstünde olduğunu ve bundan dolayı da eşinin kendisini anlayacağını ümit ettiğini söyler Petöfi...

“Özgürlük ve aşk / Her ikisi de benim / Aşkım için canımı veririm / Özgürlük içinse aşkımı”

Herkes zafer şarkıları söylerken Sandor Petöfi'nin karamsarlığı sürmektedir. Devrimin mimarlarından biri olan Petöfi'yi anlamakta güçlük çeker diğerleri. “Neden” derler, “İşte kurduk ya hükümetimizi, daha ne?”

Petöfi, Mart Ayaklanmasının ancak birinci perde olduğunu ve Habsbourglardan büsbütün ayrılmayla sonuçlanacak ikinci perdenin gerekliliğini anlatır arkadaşlarına. Yeni hükümet ve Petöfi ilk kez karşı karşıya gelirler ve Petöfi'nin

Macarların milli şair ve milli kahraman saydığı ve Segesvar Savaşı'nın yapıldığı yere dikilen Sandor Petöfi'nin bu heykeli Birinci Dünya Savaşı sırasında, başkent Budapeşte'deki şimdi durduğu yere taşınmıştır. (Eser ; Miklos Kollo)

** - Bu gizli sevgili, ona yazdığı dizelerle ölümsüzleşen eşi Julia Szendrey değildir. Zengin ve güzel bir kız olan Berta Mednyanszky'ye karşı olan ümitsiz aşkıdır “Szerlem Gyöngyei” (1845) şiiriyle doruğa çıkan dizelerin sahibi... Berta Mednyanszky çok genç yaşta ölmüştür.)

milletvekili seçilmemesiyle sonuçlanacak bir takım siyasi oyunlar başlar.

Çok değil, altı yedi ay geçmeden daha, Kossuth, Petöfi'nin yönelişini doğrular ve ikinci kez savaşa tutuşulur Habsbourglar'la. Her ne kadar küstürülmüş olsa bile, halk hareketindeki sorumluluğunu bilen Petöfi, dayanamaz, bu savaşa da katılır. Topraklar bir alınır, bir verilir. Bu gitti geldi çirkinlik, binlerce Macar yurtseverinin kaniyla sulanmış toprakları, yeni Macaristan diye selamlayacakken, Avrupa'nın ağabeyi Çarlık Rusya'sı, Habsbourg hanedanlığını destekler ve silahlarının namlusunu Macar halkına çevirir. Segesvar Savaşı adıyla tarihe geçecek savaşta, Macarları kendi kanında mağlup ederler.

İkinci kez girilen bağımsızlık savaşında, Kossuth'la arasındaki sürtüşmeden ötürü Petöfi savaşın verildiği diğer bir cephede, Erdel cephesinde savaşır. Ünlü Polonyalı General Jozef Zacarias Bem'in komutasındaki orduda görev yapar. General Bem*** (1794-1850) Macar devrimcilerinin yenildiği bu savaşta, Lajos Kossuth diğer Macar yurtseverleriyle birlikte Osmanlı Devleti'ne sığınır.

Bu ayrıntının yazımıza girmesinin nedenini merak edenler varsa hemen bilgi verelim; Petöfi 31 Temmuz 1849 tarihinde yapıldığını bildiğimiz ve adı Segesvar Savaşı olan bu savaş günlerinde kayboldu... Cesedi asla bulunamadı; genel kanı; onun da Macar ordusunun geri çekildiği sırada oluşan karışıklıkta ezilerek öldüğü yönündedir. Savaş sonrası açılan toplu mezara atıldığını yazar bazı kaynaklar... Başka bir hikâyeyse; elinde bir kılıçla Çarlık ordularının karşısında kahramanca durduğunu ve aldığı mızrak darbeleriyle delik deşik edilerek oracığa yığılıp kaldığını söyler. 1980'lerin sonlarında Sovyet araştırmacılar, Petöfi'nin ölmediğini, 1856 yılında savaş esiri olarak alınarak Sibirya'ya götürüldüğünü ve orada tüberkülozdan öldüğüne dair bir iddia atarlar ortaya...

Öyle ya da böyle, bir dönemin ulusal heyecanını kıskırtacak kadar ateşli dizeler yazan bu 26 yaşındaki deha şair için Macar halkının bu gün bile dediğidir aslanan: "Petöfi ölü ama onun ruhu hiç uyumuyor."

26 yıllık kısacık ve devrimci hayatında, bir yandan savaşırken diğer yandan kitapların yoldaşlığından hiç ayrılmayan Petöfi'nin pek de bilinmeyen bir tarafı olan tiyatroyla ilgili, ölümünden birkaç ay önce 1848 yılında, Shakespeare'in Coriolanus adlı oyununu çevirdiğini ve Romeo ve Juliet çevirisine başladığını ama bitirmeden öldüğünü söylesem şaşırır mısınız? (Lütfen şaşırın da umudum artsın) Schiller'in şiirlerini, Alexandre Dumas'nın öyküsü Maskeli Baló'yu, George James'in romanı Robin Hood'u ve Seneca'nın "Mektuplar"ını Macar diline çeviren de Petöfi'dir.

Ünlü Alman edebiyat tarihçisi Hermann Grimm; "Petöfi, Homeros, Dante, Shakespeare ve Goethe; bana, aynı şairin yeniden canlanması gibi geliyor" derken sizce ne demektedir acaba, bir düşünelim mi?

*** - Osmanlı'ya sığındıktan sonra İslam dinine geçen General Bem, Osmanlı tarihinde Halep Valisi Murad Paşa olarak bildiğimiz kişidir aslında... Polonya ve Macaristan'da ulusal kahraman kabul edilen General Bem'in kemikleri 1929'da Halep'ten Polonya'ya götürülmüştür)

hayrettin filiz

GENÇ KARL MARX

Genç Karl Marx filmi; Karl Marks'ın *Komünist Manifesto*'yu yazma öncesinde 1844-1848 yılları arasındaki politik, ekonomik yapıyı ve Marks'ın düşüncelerinin gelişimini, evlilik hayatını, yoksulluğunu, Marks'ın yeni dünya görüşünü oluşturmada ve ondaki eksik parçaları tamamlamasında yardım eden en iyi arkadaşı Engels ile tanışmasını konu almaktadır.

Karl Marks ve Engels'i tanımayanlar ilk sahnede şövalyeli, bol aksiyonlu ve tarihi bir film izlenimine kapılabilirler. Günler öncesinden izlemek için meraklanmama rağmen ilk sahnede farklı bir filmmiş duygusuna kapıldım. Hatta bir ara acaba afişi yanlış mı okudum *Kral Marks* mıydı? *Karl Marks* mıydı? diye düşünmeye başlamadım değil.

Bu sahneyi merak edenler ya da Marks ve Engels'i tanımayanlar için küçük bir bilgi vermeyi istiyorum. Genç Karl Marks, *Ren* gazetesinde çalışmaktadır, "Orman odun hırsızlığı yasasını" eleştirmekte ve yazıları sansüre uğramaktadır. Fakat Marks durmayacak, eleştirilerini daha da keskinleştirecek ve sonuçta ülkeyi terk etmek zorunda kalacaktır. Filmin başında odun toplayan insanlar Marks'ın kâbusudur. Bu sahne filmin devamında kâbus olduğunu kanıtlayacaktır.

Sonra Genç Karl Marks, *Ren* gazetesinin ofisinde görünür "Çenemi kapatmak mı, kendimi sansürletmek mi? İmalarla mı yetinseydim sizin yaptığınız gibi..." söylemleriyle sinemada bizleri bir kez daha içimize kadar fetheder. İşte "küstah, cesur ve zehir gibi zeki" Marks.

Filmde Marks'ın bütün hayatının anlatılması yerine, işçi hareketinin doğuşunun mihenk taşlarının anlatımı ile Marks'ın sosyal yaşamı ve çektiği sıkıntıların da ince ayrıntılarla sunulmasından memnun oldum.

Beni etkileyen diğer sahne ise 1844'te Paris'te *La Reforme* (1843-1850 demokratik cumhuriyetçi gazete) gazetesinde, bir fabrikatörün oğlu olan Friedrich Engels ile Karl Marks'ın karşılaşmasıydı. Marks ve Engels'i tanımayan biri dahi kurmaca bir senaryo gibi izlediğinde bu ikilinin arkadaşlıklarından etkilenebilir diye düşünüyorum. Engels ile Marks'ın iğneleyici konuşma diyalogu ile başlayan ve anlaşıp kaynaşmalarıyla sonlanan sahne mükemmeldi. Aynı sahnede, o dönemde gazetelere sansür ve polis baskınlarının olduğunu görüyoruz.

Karl Marks'ı olduğu kadar beni de şaşırtan, Engels'in hem fakirlerin en fakirlerini, hem de en zenginleri avucunun içi gibi biliyor olması ve içinde büyüdüğü burjuvazi sınıfını inkâr etmeden öz eleştiriyiyle anlatımı etkileyiciydi.

Marks'ın Engels ile tanışma sonrası, filmin bizlere yansıtmak istediği ve benim de bir kurmaca olmadığına inanmak istediğim ve inandığım; Marks'ın kafasının içinde oturtamadığı yapbozun eksik parçalarını Engels ile birleştirdiğidir. Bunu şu cümleler o kadar güzel anlatıyor ki; "Sanırım bir şeyi anladım filozoflar dünyayı, yalnızca, çeşitli şekillerde yorumlamışlardır; oysa sorun onu

değiştirmektir. Dünyayı anlamak yetmez onu değiştirmek gerek." (Karl Marks)

Filmde Marks'ın eşi Jenny'nin desteği ve fedakârlığı da göz ardı edilmemeli. Marks ve Engels'in inandığı davanın doğruluğuna şu sözlerle katılıyordu Jenny; "Beraber bir ordu kurabilirsiniz. Zamanla büyüyen ve bundan dolayı da yenilmez olacak bir ordu."

Eşinin sağlığı için endişelenen Jenny'nin Marks'a duyduğu sevgiyi, bu endişelerini Engels ile paylaşırken anlıyoruz. Aristokrat bir aileden gelmesine rağmen sistemin yanlışlığını fark eden Jenny'nin yeni bir dünyanın gelmesini istediğini görüyoruz. "Umarım bu eski dünyanın yıkıldığını en yakın zamanda görürüm. Ben özgür olmak istiyorum ve savaşmak istiyorum."

Filmde çok farklı alanlarda çalışan ve sömürülen işçilerin çalışma koşullarının gösterilmesini istedim. İşçilerin yaşadığı sorunlarla ilgili daha kısıtlı bir gösterim vardı. Film süresinin sınırlı olması gibi nedenlerle belki de aynı sahne içinde hem Engels'i gördü seyirci, hem de dokuma işçilerini, çocuk işçileri ve onların sıkıntılarını. Engels'in babasının dokuma fabrikasında çok cesur olan Mary'i de görüyoruz. Engels'in işçi sınıfının sorunlarını bu kadar iyi biliyor olmasında Mary'nin aktarımlarının da etkisi büyük.

Marks ve Engels'i tanımayan birinin, bu parlak, cesur ve zeki adamların neden işçi hareketi doğuşuna önderlik ettiğini filminden anlaması mümkün olmayabilir. Film düşünsel boyutta, olay örgüsünde ilerlemiyor. Bunun yerine sahneler üzerinden ilerleyen kurgusu yoğun.

Filmde gözlerimin dolduğu, ayakta alkışlamak istediğim, o dönemin ruhunu içimde hissettiğim ve kendimi "Sakin ol burası sinema salonu" diye durdurduğum bir an vardı. Engels işçilerin bulunduğu bir toplantıda, iki işçiyi göstererek "Sizler kardeş misiniz?" diye soruyor, işçiler "Evet" diyor. "Sizler ve ben kardeş miyiz?" yine cevap "Evet". "Peki ya burjuvazi ve siz kardeş misiniz?" cevap keskin ve net "Hayır". İşte tam da bu sahnede Engels "Bütün insanlık kardeştir" gibi söylemleri çürütür ve "Hayır onlar sizin kardeşiniz değil" der. Çatışma olmadan hak ve özgürlüklerin alınamayacağını vurgulayan konuşmayı yapar. "Bütün ülkelerin işçileri birleşin" sloganı altında Komünist Birlik yazan pankartı açar.

Filmin sonunda Engels'in, Marks'ın yazmasını istediği sahnede Marks'ın geçindirmek zorunda olduğu bir ailesinin olduğunu söylemesiyle *Komünist Manifesto*'nun ne kadar zor şartlarda ortaya çıktığı bir kez daha gözler önüne seriliyor. Engels'in bunu ancak onun yazabileceğini söylemesiyle de Marks'ın kaleminin ne kadar etkili olduğu görülmektedir. Marks'ın *Komünist Manifesto*'yu yazmaya başladığı sahnede yazdıklarını eleştirel bir bakış ile sürekli revize etmesi ve sürekli bir yazma eylemi göstermesi çok etkileyiciydi. Marks'ın bir sözünü hatırladım bu sahnede "Kitaplarım, onları yazarken içtiğim tütünün bile parasını karşılamadı."

didem şahan

İşçi sınıfının hocası anıldı

İlkokul öğretmenliğinden sendikal eğitimciliğe, hayatı emperyalizme ve gericiliğe karşı bağımsızlık, laiklik, demokrasi mücadelesi içinde geçen işçi sınıfının Süleyman'ı, Süleyman Üstün 19 Mayıs'ta ölümünün 10. yıldönümünde mezarı başında anıldı.

1920 TKP İstanbul İl Örgütü'nün düzenlediği anmaya, Süleyman Üstün'ün ailesi, İKD'li kadınlar, İGD'li gençler, işçi ve öğretmen hareketinden dostları katıldı.

Konuşmalarda Süleyman Hoca'nın isminin örgütlülükle yaşayacağı belirtildi. Vatan, cumhuriyet ve emek düşmanı emperyalizm ve işbirlikçilerine karşı birleşmenin önemi vurgulandı.

İşçilere artı değeri, metayı, sınıf kavramını öğretmekle kalmayıp kadın erkek eşitliğini, karşısındakine saygı duymayı, sevmeyi, hoşgörüyü de anlatan Süleyman Üstün, hayatının son anlarına kadar mücadele yürüttü.

Üstün 12 Mart'ın, 12 Eylül'ün karanlıklarında, baskı ve zor koşullarında bile mücadeleyi sürdürmüş, yaşamı boyunca işçi sınıfı mücadelesinde yer almış ve işçi sınıfı kavgasının zafere ulaşacağı inancını kitlelere yaymış yiğit bir sınıf neferiydi.

İKD 1 Mayıs'ta "Hayır"ını dile getirdi

İKD'li kadınlar, bu yıl 1 Mayıs'ı işçi sınıfının yoğun olduğu Gebze bölgesinde kutladı.

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de emekçi ilerici vatansever kadınlar sömürü düzenine karşı "Kadınlar örgütlü daha güçlü" sloganlarıyla haklı taleplerini haykırdılar.

İKD'li kadınlar, Gebze Sendikalar Birliği öncülüğünde Gebze'de binlerce emekçinin katılımıyla gerçekleşen miting için sabah 10.00'da buluştu.

Trafo meydanından kortejler eşliğinde Kent meydanına yürünürken "Eşit işe eşit ücret", "Gerici, ırkçı, cinsiyetçi eğitime hayır" sloganları atıldı.

Kadın katillerine, tecavüzcülere ve çocuk istismarcılarına karşı kadınlar birlik, beraberlik ve dayanışma mesajları veren söylemler ve dövizlerle alana girdiler.

İKD'li kadınlar, kendi taleplerini kendi ağızlarından haykırdılar.

Herkes sigorta, parasız sağlık, parasız eğitim, eşit işe eşit ücret, akıl bilim çağdaşlık, kadın erkek eşitliği, özgür eğitim isteklerini vurguladılar.

Kıdem tazminatı gasbına, taşeron çalışmaya, BES dayatmasına, işçi cinayetlerine, OHAL'e, KHK'lara, teröre, darbeye, tek adam rejimine, padişahlık sevdalarına, savaşa, emek sömürüsüne karşı "Hayır"larını dile getirdiler.

Kadınların birlikte daha güçlü olarak, vatan cumhuriyet emek mücadelesini daha da yükseltebileceklerini coşkuyla belirttiler.

Alanda kadınlar mücadeleye davet edildi.

Miting konserle sonlandı.

Zeytine darbe

Zeytin Koruma Yasası'nda yapılacak değişiklik ile birlikte zeytine büyük darbe geliyor. Yeni hazırlanan "Üretim Reform Paketi" ile zeytinlikler, oluşturulacak kurul kararıyla yatırıma açılacak. Hazırlanan Zeytinlik Kanunu'nda yapılacak değişikliklerle dekar başına en az 15 zeytin ağacının bulunmadığı alanlar zeytinlik olarak kabul edilmeyecek. Ayrıca taslakta, zeytinlik alanlara 3 km uzaklık sınırı şartı da kaldırılıyor.

Taslakta 3573 sayılı kanunun 20'nci maddesi şu şekilde değiştirilmek isteniyor: "Zeytinlik sahaları içinde ve bu sahalara en az 3 kilometre mesafede, zeytinliklerin bitkisel gelişimini ve çoğalmalarını engelleyecek kimyasal atık oluşturacak tesis yapılamaz ve işletilemez. Ancak alternatif alan bulunmaması ve kurulun uygun görmesi şartıyla bakanlıklarca kamu yararı kararı alınmış yatırımlar için zeytinlik sahalarda yatırım yapılmasına Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından izin verilebilir. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bu yetkisini gerektiğinde valiliklere devredebilir."

Taslağa göre, zeytinlik sahaların yatırıma açılması için kurulacak "Zeytinlik Sahaları Koruma Kurulu" nun uygun görüşü ve Tarım Bakanlığı'nın izni gerekecek. Kurulda; Çevre, Tarım, Maliye, Orman bakanlıkları temsilcileri ile ilgili 'sivil toplum kuruluşları' olacak. Kurulda yer alacak 'sivil toplum kuruluşları'nın hangi kıstaslara göre seçileceği ise şu an belirsiz.

İddiaya göre, vali başkanlığında oluşacak kurulda, "Tarım Bakanlığı İl Müdürlüğü, Çevre İl Müdürlüğü, Sanayi Bakanlığı İl Müdürlüğü, Orman Su İşleri, Maliye Bakanlığı temsilcisi, Zeytincilik

Araştırma Enstitüsü, ziraat fakültesi ve ziraat odaları" nı temsilen dokuz üye bulunacak. Kurul en az beş üyenin oyu ile karar alabilecek.

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanı Faruk Özlü, TBMM Genel Kurulundan geçen Üretim Reform Paketi'yle sanayide sıçrama yaşanacağını iddia etti.

Yasada yapılacak değişiklikler zeytin kesimlerine verilen cezalandaki değişiklikleri de kapsıyor. Yeni düzenleme geçerse, izinsiz kesenler, ağaç başına 2 bin lira para cezası ödeyecek, zeytinlik sahalarda hayvan otlatanlar için 5 bin liralık para cezası düşünülürken, varolan yasada yer alan düzenlemedeki 3 aylık hapis cezası kaldırıldı.

"3573 sayılı kanunun 20. Maddesi "Zeytinlik sahalara 3 kilometre yakınlıkta, zeytinlerin üremesine ve gelişmesine zarar verecek kimyasal atık, toz ve duman yayan tesisleri hiçbir şekilde kuramaz" diyerek zeytinliklere bir tür dokunulmazlık sağlamıştı.

Çiftçi-Sen, zeytinlik alanlarda öngörülen felakete

yol açacak değişiklikler için tepkisini şöyle dile getirdi;

1. Kanun tasarısı "25 dekar altındaki zeytinliklerin zeytinlik olmadığı" iddiasını taşıyor ve 3573 sayılı kanunun 20. maddesini fiili olarak ortadan kaldırmak istiyor. Hâlbuki Türkiye'de 25 dekarın üstünde zeytinlik alan bulmak güç. 25 dekarın altında kalan alanlar talana açık olacak.

2. Kanunla binlerce dekar tarım arazisi enerji, maden, turizm ve inşaat yatırımları için yok edilebilecek. Termik santraldan toplu konuta, turizm projelerinden maden çıkarma arama faaliyetlerine değin birçok proje zeytinlik alanlarda gündeme gelecek.

3. Değişiklikle nükleer ve termik santralların da önü açılacak.

4. Sağlıklı gıdaya erişim hakkı yok olacak.

5. Çiftçinin üretimi engellenecek ve bu şekilde halkın geçim kaynağı elinden alınmış olacak.

Yeni taslakta yapılacak değişiklik, mera alanlarını da ilgilendiriyor. Tasarıya göre endüstri, organize sanayi, teknoloji geliştirme ve sanayi bölgeleri ile sanayi sitelerinin kuruluş ve genişleme aşamasında ihtiyaç duyulan alanlar mera vasfına sahipse, bu alanların vasfında değişiklik yapılmak imkânı olacak. Eğer, "Üretim Reform Paketi" bu haliyle geçerse, sadece zeytinlikler değil, meralar, tarlalar, kıyılar inşaatla teslim edilerek betonlaşacak.

Not: Halkın tepkileri sonucu zeytinlik düzenlemesi, Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretim Desteklenmesine ilişkin kanun tasarısından çıkarıldı.

